

Jaarstukken 2019

Voorwoord

Deze jaarrekening is een verantwoording over de resultaten, inspanningen, uitgaven en inkomsten van Veiligheidsregio Twente over het jaar 2019. Samen met onze partners geven wij inhoud aan de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en aan de bestrijding van dagelijkse ongevallen en branden tot rampen en crisis. Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. We betrekken private partners, maatschappelijke organisaties en inwoners bij de uitvoering van de taken van de VRT. Samen werken we aan een veilig Twente.

De organisatie onderscheidt een viertal programma's: Multidisciplinaire onderwerpen, Brandweer, GHOR en gemeenten. Deze indeling sluit aan op de structuur van onze organisatie. De VRT vormt een platform voor verschillende samenwerkingsvormen. Zo is het IVZ-platform al jaren georganiseerd binnen de VRT. In 2018 is het Veiligheidshuis Twente bij de VRT gekomen en ook de Veiligheidsstrategie Oost Nederland wordt vanuit onze organisatie gefaciliteerd en gecoördineerd.

2019 is het vierde jaar van het beleidsplan over de beleidsperiode 2016-2020. In dit beleidsplan staan vijf strategische doelstellingen centraal:

- Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen;
- Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving;
- Resultaatgerichte regionale crisisorganisatie die aansluit bij de samenleving;
- Samenwerking zoeken en intensiveren;
- Goede informatievoorziening.

Op de verschillende onderdelen hebben we mooie resultaten geboekt. We zijn trots op ons werk en trots op hoe we het doen met elkaar. We durven te ondernemen en risico's te nemen, bijvoorbeeld op de Twente Safety Campus en middels het drone-project Next Level. Uiteraard altijd in verbinding met de doelen waar we voor staan. Actuele thema's als de vorming van een nieuwe meldkamer voor Oost Nederland, paraatheid en vrijwilligheid, projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, het project en een goede informatievoorziening voor hulpverleners en inwoners van Twente hebben aandacht gekregen.

We zijn de tweede helft van 2019 gestart met de gesprekken met de diverse gemeenteraden. We hebben toegelicht wie we zijn en wat we doen, welke rollen de gemeenteraad heeft en dat we bezig zijn met een actualisatie van het risicoprofiel en het opstellen van een nieuw beleidsplan inclusief dekkingsplan Brandweer.

Enschede, juni 2020

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van Veiligheidsregio Twente. Deze zijn opgesteld conform de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) dat het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) met ingang van 2005 ook voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing heeft verklaard.

Zowel de programmabegroting als de jaarstukken zijn in het BBV in vier onderdelen verdeeld:

Begroting		Jaarstukken	
Beleidsbegroting	a. Programmaplan; b. Paragrafen.	Jaarverslag	a. Programmaverantwoording; b. Paragrafen.
Financiële begroting	a. Overzicht van baten en lasten en de toelichting; b. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting; c. Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.	Jaarrekening	a. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting; b. Balans en de toelichting; c. Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; d. Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken 2019 uit de programmaverantwoording, de paragrafen, de programmarekening en de balans. In het jaarverslag vindt beleidsmatige verantwoording per programma plaats en in de jaarrekening de financiële verantwoording.

Leeswijzer

Volgens de richtlijnen van het BBV wordt in de programmaverantwoording getracht de drie beleidsvragen uit de programmabegroting; “Wat willen we bereiken?”, “Wat doen we er voor?” en “Wat gaat het kosten?” te beantwoorden.

In de programmaverantwoording wordt per programma verantwoording afgelegd over de in het programmaplan aangegeven doelstellingen, geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten. Dit is gebeurd aan de hand van de volgende beleidsvragen:

- Wat hebben we bereikt? (maatschappelijk effect)
- Wat hebben we ervoor gedaan? (projecten, activiteiten en kernindicatoren)
- Wat heeft het gekost? (budgettaire effecten)

Om het document sneller te kunnen scannen wordt aanvullend hierop bij ambities de score door middel van een kleurenschema weergegeven. Voor het aangeven van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:

- Groen: we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Oranje: we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Rood: we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Na de programmaverantwoording treft u in de paragrafen de status van de in de begroting benoemde beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten aan. Hierin worden de volgende door het BBV verplicht gestelde onderdelen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;

In hoofdstuk 5 t/m 9 treft u de balans, het overzicht van baten en lasten en de toelichtingen hierop aan. Deze dienen een inzicht te geven in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente.

Als laatste onderdeel van de jaarstukken 2019 treft u de analyse begrotingsrechtmatigheid aan.

De jaarrekening bestaat uit de hoofdstukken 5 t/m 10 met de bijlagen 1 t/m 3.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
Inhoudsopgave	4
Jaarverslag	6
1 Samenvatting.....	7
1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd?	7
1.2 Samenvatting resultaat 2019	8
1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2019.....	11
2 Veiligheidsregio Twente	12
2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?	12
2.2 Wat doet Veiligheidsregio Twente?.....	12
2.3 Organisatie.....	13
3 Toelichting op de programma's	14
3.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen.....	14
3.2 Programma Brandweer	20
3.2.1 Twente Safety Campus	26
3.3 Programma GHOR	28
3.4 Programma Gemeenten.....	34
4 Paragrafen	36
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	36
4.1.2 Beschikbare weerstandscapaciteit	37
4.1.3 Benodigde weerstandscapaciteit	38
4.1.4 Beoordeling weerstandsvermogen	38
4.1.5 Financiële kengetallen	39
4.1.6 Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen in relatie tot de financiële positie	39
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	40
4.3 Bedrijfsvoering.....	41
4.4 Verbonden partijen	42
4.5 Financiering.....	44
Jaarrekening	47
5 Balans per 31-12-2019	48
6 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	50
7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	51
8 Toelichting op de balans per 31-12-2019	53
8.1 Toelichting op de mutaties van de reserves	59
8.2 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen	59
9 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	60
9.1 Analyse op afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken	60
9.2 Aanwending van het bedrag voor onvoorzien.....	64
9.3 Incidentele baten en lasten.....	64
9.4 Structurele toevoegingen en onttrekking aan de reserves.....	65
9.5 Wet Normering Topinkomsten (WNT)	66

9.6	EMU saldo.....	68
9.7	Investerings.....	68
10	Analyse begrotingsrechtmatigheid	69
	Bijlagen.....	72
	Bijlage 1 Overzicht taakvelden.....	73
	Bijlage 2 Aard, reden en oordeel per 31-12-2019 van de reserves	74
	Bijlage 3 Single Information Single Audit.....	76
	Overige	77
	Jaarbericht Veiligheidsregio Twente	78
	Jaarbericht Brandweer Twente.....	79
	Jaarbericht GHOR Twente	80
	Jaarbericht Platform Integrale Veiligheidszorg.....	81
	Jaarbericht Twente Safety Campus	82
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (volgt).....	83
	Lijst met afkortingen.....	84

Jaarverslag

1 Samenvatting

1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd?

Programma's (x € 1.000,-)	Totaal Lasten	Totaal Baten	Mutaties Reserves	Resultaat	Gem.bijdrage incl.mutaties reserves	Bijdrage per inwoner*
Veiligheidsbureau	2.622	2.565	10	1.612	47	0
Brandweer	51.950	10.080	-780	-2.716	42.650	67
GHOR	1.429	952		912	477	1
Gemeenten	585	534		248	51	0
Totaal Veiligheidsregio Twente	56.585	14.131	-771	56	43.225	68

* bijdrage per inwoner is uit oogpunt van consistentie berekend op basis van de gegevens die gehanteerd zijn in de programmabegroting 2019.

1.2 Samenvatting resultaat 2019

Veiligheidsregio Twente heeft in verslagjaar 2019 een positief resultaat geboekt van € 56.205,-. In de onderstaande tabel zijn de financiële voor- en nadelen opgesomd die hebben geleid tot dit resultaat. De betreffende voor- en nadelen zijn onder de tabel beknopt toegelicht.

Financiële voordelen		Financiële nadelen	
x € 1.000,-		x € 1.000,-	
Materieel	397	Salarissen en vergoedingen (incl. vrijwilligers)	115
Informatie- en Communicatietechnologie	111	Exploitatie gebouwen	175
Financieringsresultaat	130	Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen	155
Gemeenschappelijk meldkamer	68	Vakbekwaamheid: opleiden	73
Vakbekwaamheid: oefenen	160	Twente Safety Campus	26
Overgangsrecht FLO	816	Nog niet gerealiseerde bezuinigingen	173
Veiligheidshuis Twente	19	Nog niet gerealiseerde besparingen Hengelo	171
Overige verschillen	23	Beleidslijn rekeningsaldo	8
	1.723		896
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		827	
Onttrekking aan reserves		Dotatie aan reserves	
Materieel	9	Overgangsrecht FLO	816
Twente Safety Campus	26	Veiligheidshuis Twente	19
Onderhoudskosten Meldkamer	28		
	64		836
Gerealiseerde resultaat		56	

Financiële voordelen	I = Incidenteel M = Meerjarig S = Structureel
Materieel Het resultaat is toe te schrijven aan: <ul style="list-style-type: none"> Verkoop van een reeks dienstvoertuigen en brandweermaterialen. Het gros van de genoemde goederen is reeds afgeschreven. Met ingang van 2017 zijn restwaarden voor het materieel geïntroduceerd. Deze aanpassing zorgt voor een tijdelijk docht substantieel positief neveneffect: op bestaande activa is tot dusverre meer afgeschreven dan volgens het nieuwe regime nodig is. Dat leidt tot lagere afschrijvingslasten in de resterende levensduur van deze activa. Aanbestedingsperikelen: in 2019 is de aanbesteding van de basisvoertuigen van de brandweer ingetrokken vanwege de onverantwoord hoge prijsstelling die eruit volgde. De beslissing leidt dit jaar tot een flinke "knik" in de afschrijvingen. Inmiddels worden de tankautospuiten heraanbesteed. 	
Informatie- en Communicatietechnologie Het overschot op de ICT-begroting is nagenoeg volledig gelegen in de kapitaallasten. De vrijgevallen investeringsruimte wordt in de komende periode anders ingezet. De organisatie neemt in toenemende mate gebruik van clouddiensten. Verwachting is dat de cloudmigratie een zekere lastenverlichting met zich meebrengt.	
Financieringsresultaat Het rentevoordeel volgt uit actuele renteschommelingen (gerealiseerde creditrentes op kort geld) en ontwikkelingen in het niet-rentedragende vermogen van de organisatie.	
Gemeenschappelijk meldkamer In verband met de meldkamertransitie wordt terughoudend omgegaan met vervangingsinvesteringen. Het gros van het voordeel hangt hiermee samen.	
Vakbekwaamheid: oefenen Resultaat heeft voornamelijk te maken met een onderuitputting op het investeringsbudget voor oefenmaterialen. Deze worden gefaseerd aangeschaft. Tevens zijn er vanwege de fase waarin de oefencyclus verkeert, weinig verbruiksgoederen aangeschaft. Daarnaast zijn binnen het geneeskundige oefenprogramma een aantal activiteiten uitgevallen en zijn de ingeschatte kosten lager uitgevallen.	

Financiële voordelen	I = Incidenteel M = Meerjarig S = Structureel
Overgangsrecht FLO	
Voor het overgangsrecht FLO zijn egalisereserves ingesteld, die dienen ter verrekening van resultaten met de betreffende gemeenten (Almelo, Borne, Enschede, Hengelo). De uitgaven voor FLO waren in 2019 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.	
Veiligheidshuis Twente	
Voor Veiligheidshuis Twente is een egalisereserve ingesteld om de toekomstige tekorten in de exploitatie op te kunnen vangen. De uitgaven zijn in 2019 lager uitgevallen dan begroot. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserve.	
Overige verschillen	
Dit saldo bestaat uit een reeks van kleinere noemenswaardige voor- en nadelen.	

Financiële nadelen	I = Incidenteel M = Meerjarig S = Structureel
Salarissen en vergoedingen (incl. vrijwilligers)	
De uitkomst is het resultaat van diverse ontwikkelingen: Het werkelijke periodiek gewogen gemiddelde loopt verder weg van de begrotingsnorm (max-1). <ul style="list-style-type: none"> • Formatie/ bezetting: verschillende vacatures zijn dit jaar tijdelijk niet vervuld (V). • Transitievergoedingen die zijn uitgekeerd in verband met mobilisatie van personeel (N). • Het werkelijke periodiek gewogen gemiddeld loopt verder weg van de begrotingsnorm (max -1 (N). • Het uitloopeffect (via het overgangsprotocol gegarandeerd voor het zittende personeel) is slechts ten dele in de geraamd loonsom betrokken (N). 	
Exploitatie gebouwen	
Door herschikking van de budgetten in de exploitatiesfeer van de gebouwen zijn de bekende meevallers (op gebied van groot onderhoud) en tegenvallers (op gebied van schoonmaak en catering) voor een groot deel genivelleerd. Besparingen liggen nog in het verschiet in het kader van de aanbesteding van de cateringdienst. Het resultaat is in 2019 incidenteel beïnvloed door een afrekening van de energieleverancier en cateraar.	
Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen	
Betreft hoofdzakelijk het BTW-knelpunt als gevolg van de geleidelijke vervanging van bluskleding, dienstkleding en ademluchtapparatuur. Dit knelpunt voor deze categorie is met het besluit over de begroting 2019 stapsgewijs weggenomen.	
Vakbekwaamheid: opleiden	
Het nadeel op opleiden bestaat uit twee delen: <ul style="list-style-type: none"> • Het uitgavniveau van de beheersmatige en ontwikkelingsgerichte opleidingen zijn dit jaar hoger uitgevallen dan begroot. • Binnen de GHOR kolom heeft voornamelijk het opleiden en bijscholen van OvD-G's geleid tot een nadeel. 	
Twente Safety Campus	
Twente Safety Campus heeft het jaar 2019 afgesloten met een klein nadelig resultaat. In 2019 zijn omzettoelstellingen gehaald maar is een aantal "meer lucratieve trainingen" doorgeschoven naar 2020 wat van invloed is op het resultaat. Daarnaast is TSC geconfronteerd met eenmalige lastenverzwaringen, waaronder de energieafrekening over afgelopen jaren. Het nadelige resultaat wordt conform gedragslijn gedekt vanuit de hiervoor ingestelde reserve. Opgemerkt wordt dat de kasstroom in 2019 (= verschil tussen inkomsten – uitgaven), net als voorgaande jaren, sterk positief was (€ 274.000). Er is dus wel flink inverdiend op de gepleegde investeringen.	

Financiële nadelen	I = Incidenteel M = Meerjarig S = Structureel
Nog niet gerealiseerde bezuinigingen en garantiebijdrage	
De laatste tranche van de bezuinigingsopdracht (besluit 22-02-2012) is per 2019 doorgevoerd. De bezuinigingen zijn voor c.a. 95% gerealiseerd. Het laatste deel is echter het moeilijkst te effectueren. Het betreft de volgende openstaande bezuinigingsmaatregelen: <ul style="list-style-type: none"> • Duiktaak ad. € 45.000,-: De heroriëntatie op dit specialisme is inmiddels voltooid en de wijze waarop de duiktaak vorm en inhoud krijgt, uitgedacht. Vast staat dat de bezuiniging slechts ten dele kan worden gerealiseerd. Een alternatieve bezuinigingsmaatregel is tot dusverre nog niet aangedragen. • Efficiencyroute 2016-2019 ad. € 128.000,-: Deze bezuinigingsmaatregelen zijn in 2015 door het bestuur bekrachtigd vanuit de gedachte dat de geplande reductie op het materieel (lees efficiencyroute) gepaard zou gaan met bijkomende besparingen in de sfeer van benodigde onderhoudscapaciteit en benodigde investeringen in materialen. De betreffende besparingen zijn tot dusverre nog steeds als realiseerbaar verondersteld. Al komt dit nog niet in de cijfers tot uitdrukking. 	
Nog niet gerealiseerde besparingen Hengelo	
Vorig jaar is besloten tot invoering van het kazerneringsmodel in Hengelo. Per 1 maart 2019 is dit model ook daadwerkelijk geïmplementeerd. Onderdeel van dit besluit was dat de meerkosten van dit gewijzigde organisatiemodel met lokale besparingsmogelijkheden kunnen worden inverdiend. Daarbij stond vast dat de kostenuitzetting- en besparing niet gelijk zou oplopen. Het knelpunt per heden is niettemin substantieel en reden waarom dit onderwerp in begrotingstechnische zin afzonderlijk zichtbaar is genaakt.	
Beleidslijn rekeningsaldo	
Betrefte de pro-rato vereffening van rijks- en gemeentelijke gelden teneinde het rekeningsaldo vast te kunnen stellen. Deze pro-rato vereffening is op 24 maart 2014 door het algemeen bestuur vastgesteld.	

Toevoeging/ onttrekking aan reserves	I = Incidenteel M = Meerjarig S = Structureel
Onderhoudskosten meldkamer	
Het beheer van de meldkamer valt per 2020 onder de verantwoordelijkheid van de Landelijke Meldkamer Samenwerking. Deze reserve kan hierdoor vrijvallen per 31-12-2019.	

RECAP effecten

Het saldo (exclusief alle onttrekkingen) is qua doorwerking als volgt uit te splitsen. Aangetekend wordt dat met het AB-besluit over de begroting 2019 e.v. de meeste structurele tegenvallers van dekking worden voorzien. Het overall beeld vanaf 2019 ziet er aldus een stuk positiever uit.

Doorwerking (x € 1.000,-)	Voordelen*	Nadelen*	Totaal
Incidenteel	204	198	6
Meerjarig	691	583	108
Structureel	22	80	58 -
Resultaat	917	861	56

* exclusief FLO, Twente Safety Campus en beleidslijn rekeningsaldo.

Gehanteerde termen in bovenstaande tabel zijn als volgt gedefinieerd:

- Incidenteel : effect komt in beginsel alleen dit jaar tot uitdrukking in het resultaat.
- Meerjarig : effect komt de komende jaren tot uitdrukking in het resultaat, maar vervalt op termijn.
- Structureel : effect komt in beginsel voor onbepaalde tijd tot uitdrukking in het resultaat.

1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2019

In de onderstaande tabel is het saldo van de jaarrekening vergeleken met het saldo van de bestuursrapportage. Het jaarrekeningresultaat valt t.o.v. de bestuursrapportage € 559.000,- nadeliger uit. De belangrijkste afwijkingen zijn onder de tabel toegelicht.

Saldo bestuursrapportage 2019	€ 615.000
Saldo jaarrekening 2019	€ 56.000
Vershil	- € 559.000

Salarissen en vergoedingen	€ 182.000 -
<p>Het nadelige verschil wordt verklaard door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transitievergoedingen die zijn uitgekeerd ter mobilisatie van personeel (3 personen). • Stijgende overwerkvergoedingen. De prognose in de BERAP is gebaseerd op het uitgavenpatroon t/m juni. Het patroon in het 2^e halfjaar wijkt daar aanzienlijk van af. Er is o.a. een groter beroep gedaan op het beroepspersoneel om gaten in roosters op te vangen en de paraatheid in bepaalde gebieden te garanderen. 	
Exploitatie gebouwen	€ 136.000 -
<p>Het verschil op exploitatie gebouwen is vooral toe te schrijven aan de volgende drie ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energie: medio september is geconstateerd dat voor één kazerne vanaf 01-01-2016 geen verbruik is geregistreerd en daardoor niet in de voorschotnota's. Dit heeft geresulteerd in een substantiële naheffing. • Cateringkosten: met de leverancier van warme dranken is na verloop van het contract afgesproken om de dienstverlening tot aan de afronding van de nieuwe aanbesteding voor te zetten. Er zijn hierbij echter geen sluitende financiële afspraken gemaakt. In de prognose is geen rekening gehouden met een deel van de service- en beheerkosten die alsnog door de leverancier in rekening worden gebracht. Daarnaast zijn de cateringkosten (warme maaltijden, lunches etc.) hoger uitgevallen dan in de BERAP aangenomen. • Onderhoud: betreft een mix van enkele technische storingen en niet-geplande onderhoudswerkzaamheden. 	
Vakbekwaamheid: opleiden	€ 135.000 -
<p><u>Repressieve opleidingen:</u> in het laatste kwart van 2019 zijn rijopleidingen voor een groep medewerkers gestart, waarvan de verwachting was dat deze groep nog niet kon beginnen i.v.m. andere opleidingen en nog uit te voeren rijstijlanalyses, die daaraan randvoorwaardelijk zijn. Daarnaast is om redenen van voldoende beschikbaarheid nog een extra leergang voertuigbediener gestart.</p> <p><u>Beheersmatige en ontwikkelingsgerichte opleidingen:</u> in de loop van 2018 zijn de richtlijnen voor het aanvragen en het toekennen van een opleiding versoepeld. Het oorspronkelijke opleidingsbeleid had een te bureaucratisch gehalte. Bijgevolg van die aanpassing is dat de werkelijke kosten zich naar een hoger niveau hebben ontwikkeld. Die ontwikkeling was ten tijde van de BERAP nog niet te onderkennen.</p>	
Materieel	€ 125.000 -
<p>De onderhoudskosten zijn hoger uitgevallen wegens het langer aanhouden van afgeschreven voertuigen (denk o.a. aan de heraanbesteding van tankautosputten). Verder is de geplande verkoop van enkele afgeschreven voertuigen doorgeschoven naar 2020 en is het aantal schades, waarvoor het eigen risico wordt gedragen en waarvoor is uitgeweken naar een externe schadehersteller groter dan in de BERAP verondersteld.</p>	
Informatie- en Communicatietechnologie	€ 35.000 -
<p>Resultaat is lager uitgevallen wegens een hogere uitgifte van nieuwe mobiele telefoons. Mede noodzakelijk als gevolg van de migratie naar de nieuwe werkomgeving (Office 365). Deze ontwikkeling vraagt qua snelheid en geheugen meer van een mobiel apparaat. Daarnaast zijn eind 2019 oefensets aangeschaft voor het vakbekwaam houden van het dronetteam.</p>	
Beleidslijn rekeningsaldo	€ 81.000
<p>Betreft de pro-rato vereffening van rijks gelden en gemeentelijke gelden teneinde het rekeningsaldo vast te kunnen stellen. In verband met een lagere rekeningsaldo wordt minder rijks geld vereffend</p>	

2 Veiligheidsregio Twente

2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Veiligheidsregio Twente heeft een algemeen bestuur dat bestaat uit de 14 burgemeesters van Twente. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf burgemeesters.

Voor de ondersteuning van het bestuur is er de Veiligheidsdirectie, die bestaat uit de commandant brandweer, de vertegenwoordiger van Politie Nederland, de directeur Publieke Gezondheid en de coördinerend gemeentesecretaris. Voorzitter van de Veiligheidsdirectie is de secretaris van het bestuur.

De basis voor de ambtelijke organisatie wordt gevormd door vier kolommen: brandweer, politie, GHOR en gemeenten, die als zelfstandige organisatieonderdelen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken en onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur multidisciplinair innovatief samenwerken. De kolommen en andere veiligheidspartners staan garant voor een kwalitatief goede monodisciplinaire taakuitvoering en programmatische multidisciplinaire aanpak. De multidisciplinaire taken staan onder regie van de veiligheidsdirectie. De taken zijn daarbij in verschillende portefeuilles onderverdeeld.

Al jaren is er een intensieve regionale samenwerking op het gebied van integrale veiligheidszorg, niet alleen op het gebied van fysieke veiligheid maar ook op sociale veiligheid. Om daadwerkelijk te komen tot meer veiligheid zet de VRT in op samenwerking en innovatie. Ontwikkelingen op gebied van bestuur, netwerken, technologie, economie en social media zijn aan de orde van de dag. Steeds vaker geldt dat met minder capaciteit, hetzelfde veiligheidsniveau moet worden gerealiseerd.

De VRT is een netwerkpartner en werkt veel samen om publieke en private partners, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen rondom het thema veiligheid en innovatie bijeen te brengen en vernieuwing mogelijk te maken ten gunste van 'meer' veiligheid en een hoger maatschappelijk rendement.

Samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstututen is daarbij het uitgangspunt. De VRT participeert hierbij als 'spin in het web' en vervult verschillende rollen; coördinator, facilitator, adviseur, opdrachtnemer. Het aanjagen van innovatie en samenwerking moet leiden tot nieuwe activiteiten en faciliteiten op het gebied van veiligheid in Twente.

2.2 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

Taken op basis van de Wet veiligheidsregio's

Op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bereidt de VRT zich voor op zware ongevallen, branden, rampen en crises. De VRT inventariseert de risico's en heeft een adviserende taak over deze risico's. Wanneer er een brand, ongeval, ramp of crisis optreedt beschikt de VRT over de middelen om professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren.

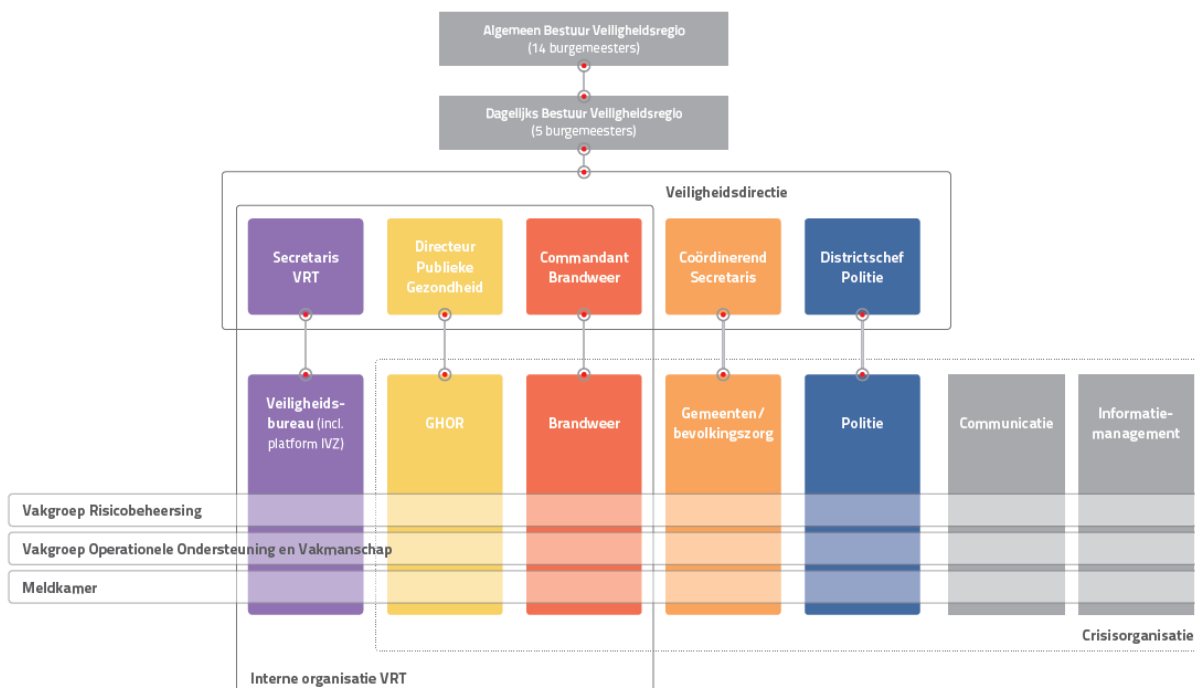
Taken niet voortkomende uit de Wet veiligheidsregio's

Daarnaast voert de VRT een aantal taken uit die niet voortkomen uit de Wet Veiligheidsregio's. Het gaat hier om verschillende soorten taken. Sommige taken vloeien wel voort uit een (andere) wet en/of zijn in opdracht van de gemeenten belegd bij de VRT. Het betreft de volgende taken:

1. Het adviseren bij (grootschalige) evenementen: VRT adviseert om evenementen zo veilig mogelijk te maken.
2. Bevorderen van de landsgrensoverschrijdende samenwerking.
3. Een deel van de activiteiten op de Twente Safety Campus (TSC.)
4. Het bieden van een platform voor samenwerking op het gebied van de fysieke of sociale veiligheid, zoals het Platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), Veiligheidsstrategie Oost Nederland, de Regionale Toezichtsruimte (RTR) en het Veiligheidshuis Twente (VHT).

2.3 Organisatie

Het organogram van Veiligheidsregio Twente ziet er als volgt uit:

De VRT opereert in heel Twente. De Twentse crisisorganisatie is 24/7 beschikbaar voor de crisis in Twente. De brandweer beschikt over 29 kazernes met materieel verspreid over Twente. Vanuit deze kazernes staat de brandweer 24/7 paraat, zowel beroeps als vrijwilligers, voor de inzet bij incidenten. Het aantal fte's en het aantal vrijwilligers is als volgt verdeeld over de programma's:

Programma	Aantal fte	Aantal vrijwilligers
Brandweer	322	665
Veiligheidsbureau	17	
GHOR	10	
Gemeenten	2	
Totaal	351	665

3 Toelichting op de programma's

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het voorkomen en beperken van schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente voelt zich verantwoordelijk voor het, waar mogelijk, reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten.

Veiligheidsregio Twente werkt samen met diverse partners en inwoners aan een veilig Twente. We bevorderen de samenwerking van diverse veiligheidsinitiatieven op regionaal, nationaal en internationaal niveau door het verbinden van partijen, stimuleren van innovatieve oplossingen en het bieden van een platform voor veiligheidsinitiatieven.

In de begroting 2019 hebben we verwoord wat we in 2019 graag wilden bereiken en wat we daarvoor wilden doen. In deze jaarrekening lichten we toe wat we hebben bereikt en wat we daarvoor hebben gedaan. Daarbij onderscheiden we een toelichting op de verschillende programma's: het programma Multidisciplinaire onderwerpen, Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg.

3.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen

Portefeuillehouder	Dr. G.O. van Veldhuizen
Programmamanager	H.G.W. Meuleman

Samenvatting

Het programma multidisciplinaire onderwerpen bevat de coördinatie van de werkzaamheden, projecten en activiteiten welke multidisciplinair opgepakt worden.

Trends en Ontwikkelingen
<p>Zonder een uitputtend overzicht te willen geven is in de begroting 2019 onderstaand overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen gegeven die wij verwachtten en waarmee wij rekening wilden houden.</p> <p>Terrorismedreiging Terroristische acties en dreigingen zijn de laatste paar jaar dichtbij ons gekomen. De wereld wordt harder. De kans op een terroristische aanslag tegen (belangen van) Nederland is reëel. Het voorbereiden op een terroristische actie, is iets waar we binnen onze veiligheidsregio aandacht aan besteden. Het is onderdeel van ons trainings- en oefenprogramma. De aanslagen van maart 2019 laten zien dat we rekening moeten houden met een terroristische aanslag. De evaluaties van Utrecht hebben weer nieuwe inzichten gegeven, die verwerkt worden in onze planvorming. De veiligheidsregio Twente oefent jaarlijks dit scenario in één van haar systeem oefeningen.</p> <p>Toenemende nadruk op zelfredzaamheid Burgers nemen meer en meer zelf verantwoordelijkheid voor hun eigen omgeving en hun eigen leven. Zelfredzaamheid, samen redzaam zijn, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen. Dit komt ten dele omdat er minder middelen beschikbaar zijn, doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn en deels ook door alle technologische (ICT) mogelijkheden. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/ instellingen worden geacht zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet. Bovendien neemt het gevoel van veiligheid toe, als mensen zelf invloed kunnen uitoefenen op hun eigen veiligheidssituatie. Onderdeel van onze visie is dat inwoners en ondernemers van Twente gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven. Hiervoor zijn een aantal projecten gestart, bijv. de Risk Factory en de projecten "Veilig Wonen", "veiligheid rondom BRZO-bedrijven" (Besluit Risico's Zware Ongevallen) en veiligheid op het spoor.</p> <p>Digitale samenwerking in de veiligheidsketen Informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse overheid, kennisinstellingen, burgers en bedrijven was ook in 2019 noodzakelijk om Nederland veiliger te maken. Enerzijds verlangt de burger meer veiligheid en een proactieve houding van de overheid, anderzijds mag het niet ten koste gaan van zijn eigen privacy. Dit evenwicht moet worden gehandhaafd in een omgeving waarbij informatie-uitwisseling tussen ketenpartners in veiligheid noodzakelijk is om een informatiepositie te bewerkstelligen die het uitvoeren van de taken optimaal faciliteert.</p>

De mondige en verwachtingsvolle burger en de opkomst van digitale media

Informatie en communicatie spelen een steeds belangrijker rol, en kregen ook binnen Veiligheidsregio Twente een prominente plek in het denken en doen, zowel in de dagelijkse werkzaamheden als in crisissituaties. Voorbeelden hiervan waren het inzetten van het media-monitoring systeem en het delen van informatie tijdens incidenten en crises.

Veranderde wetgeving

Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor onze organisatie en voor ons handelen. Door de decentralisaties in de jeugd- en ouderenzorg komen er meer taken te liggen bij de gemeenten. Dit kan zijn weerslag krijgen op veiligheidsgebied. Crisissituaties bijvoorbeeld op het terrein van jeugdzorg kunnen sneller op het bordje van de gemeenten terecht komen. Wij oefenen daar specifiek op.

De Wet Bescherming Persoonsgegevens stelt nadere en strengere eisen aan informatieveiligheid.

In mei 2016 is Europese wetgeving aangenomen over bescherming van persoonsgegevens. Veiligheidsregio Twente had, net als andere organisaties, tot mei 2018 de tijd om deze wetgeving te implementeren. De belangrijkste punten die de Europese wetgeving voorschrijft zijn:

- Aantoonbaar op orde hebben van informatieveiligheid en daarover verantwoording kunnen afleggen
- Het melden van datalekken
- Het aanstellen van een functionaris gegevens bescherming

Binnen Veiligheidsregio Twente heeft een projectgroep bovenstaande verder uitgewerkt, waarbij werd ingezet op het in kaart brengen van informatiesystemen, processen en bewustwording van medewerkers.

De projectgroep heeft haar werkzaamheden afgerond en opgeleverd. Verschillende functionarissen/rollen op het gebied van informatieveiligheid zijn benoemd en werken nu vanuit de reguliere staande organisatie aan de informatieveiligheid.

Slimmer gebruik maken van informatie

Veiligheidsregio Twente ondernam verschillende initiatieven om informatie een meer cruciale rol te laten spelen in zowel de voorbereidende, koude fase van incidentbestrijding als in de lauwe en warme fase van incidentbestrijding. Voorbeelden zijn het werken aan een actueel operationeel beeld door het beschikbaar stellen van up to date informatie voor de verschillende functionarissen in de crisisorganisatie.

Als gevolg van een lastig in te vullen vacature medewerker informatievoorziening zijn we hier in 2019 minder ver mee gekomen dan we hadden verwacht.

Transitie meldkamer

Sinds 2014 loopt een landelijk traject onder de naam Transitie Landelijke Meldkamer Organisatie. Hierin wordt uitvoering gegeven aan het besluit van de minister om over te gaan naar één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor 10 landelijke meldkamers (i.p.v. de 25 regionale meldkamers).

Daarnaast speelt nog het vraagstuk rond dat wat achterblijft, vooral een combinatie van meldkamer, Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) en de Regionale Toezichtsruimte. De komende periode worden hiervoor plannen ontwikkeld.

Per 1 januari 2020 is het beheer van de meldkamer over gegaan naar de politie. In 2019 is de overdrachtsdocument opgesteld en vastgesteld door het bestuur. Ook is de inrichtingsvisie voor de meldkamer in concept gereed. De overgang van de meldkamer is beoogd voor Q2 van 2022.

Platformfunctie bieden

Veiligheidsregio Twente biedt een platformfunctie voor samenwerkingsconstructies op verschillende terreinen van veiligheid. Voorbeelden die reeds lopen zijn het bieden van een platform voor integrale veiligheidszorg (IVZ), Regionale toezichtruimte (RTR) en Veiligheidsstrategie Oost Nederland. Sinds 2018 is het Veiligheidshuis Twente ook onderdeel van de VRT.

Gerealiseerd

Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<p>Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en –ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente voor de komende jaren een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de volgende strategische beleidsdoelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen. 2. Goede informatievoorziening. 3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving. 4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie. 5. Betekenisvol samenwerken <p>In 2019 zullen de voorbereidingen voor het opstellen van het beleidsplan voor de nieuwe beleidsperiode 2020- 2023 starten.</p>	<p>We hebben gewerkt aan deze doelstellingen. In dit jaarverslag worden bij de diverse programma's onderwerpen benoemd.</p> <p>De voorbereidingen voor het nieuwe beleidsplan 2021-2024 zijn gestart. Bij de tussentijdse evaluatie van het huidige beleidsplan is besloten de huidige beleidsperiode met een jaar te verlengen en het nieuwe beleidsplan per 2021 in te laten gaan.</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>Bestuursondersteuning</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Advisering aan en ondersteuning van het bestuur. b. Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. c. Coördinatie van de planning en controlcyclus. d. Voorzien in de meldkamerfunctie. e. Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, gemeenten, politie en partners. f. Invulling geven aan het regisseurschap voor veiligheid; inmiddels de platformfunctie. 	<p>Bestuursondersteuning</p> <p>Verliep conform planning.</p>
<p>Samenwerking</p> <p>Veiligheidsregio Twente werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. Het regionale crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt. Samenwerking vindt ook plaats met andere veiligheidsregio's. Met name op Oost 5 niveau. De transitie naar een meldkamer op Oost 5 niveau is daar een goed voorbeeld van.</p> <p>Twente is een grensregio die met ongeveer de helft van zijn grens raakt aan buurland Duitsland. Bijzonder daarbij is, dat Twente grenst aan twee Duitse deelstaten, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. De noodzaak om te investeren in de samenwerking met onze oosterburen is evident, ondanks het gegeven dat het een niet wettelijke taak is. De afgelopen periode hebben we daar een begin mee gemaakt. Ook in 2019 willen we inzetten op het intensiveren van de samenwerking met Duitsland, onder andere door :</p> <ul style="list-style-type: none"> • verschillende overlegvormen een structureel karakter te geven waardoor het beter mogelijk is uniforme afspraken met elkaar te maken. • het actief ondersteunen van het organiseren van grensoverschrijdende liaisons. 	<p>Samenwerking</p> <p>Zoals vastgelegd in de diverse convenanten met de crisispartners vindt er jaarlijks - in overleg met de partners - een actualisatie plaats van de bij de convenanten horende afsprakenlijst. In 2018 hebben we een begin gemaakt om dit in Oost 5 verband te doen. Deze afspraak is in 2019 verder geïmplementeerd.</p> <p>Wat betreft de samenwerking met onze Oosterburen mag 2019 een succesvol jaar worden genoemd. Aan de Nederlandse kant van de grens is een lijst met in totaal 16 medewerkers (grensliaisons) opgesteld – van Groningen tot Maastricht – die in geval van een crisis plaats kunnen nemen in de Krisenstab aan de andere kant van de grens. Bij de meerdaagse oefening in Münster (november 2019) hebben verschillende Nederlandse grensliaisons geparticipeerd. Ook aan Duitse zijde wordt gewerkt aan het opstellen van een dergelijke lijst.</p> <p>Ook heeft in 2019 een seminar plaatsgevonden met de verschillende meldkamers uit Noord-Nederland en uit Nedersachsen met als doel elkaar, in geval van een grensoverschrijdende crisis, sneller en beter te informeren.</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>Crisisorganisatie Per 1 februari 2017 is de nieuwe crisisorganisatiestructuur ingevoerd. In 2018 en 2019 zal er, na de gemeentelijke verkiezingen, ruimschoots aandacht besteed worden aan het opleidingstraject voor nieuwe locoburgemeesters. In 2017 is een nieuw multi OTO beleidsplan opgesteld voor de komende jaren met de volgende pijlers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 14 systeemoefeningen als ruggengraat van de blijvende vakbekwaamheid van de crisisorganisatie. • Expertsessies als maatwerk en experimenteermogelijkheid voor nieuwe vormen met maximaal rendement en in samenspraak met de doelgroepen met name gericht op vaardigheden en competenties. • Ontwikkelingen van een vakbekwaamheidssysteem. 	<p>Crisisorganisatie In 2019 zijn er 14 systeemoefeningen gehouden. Het regionaal risicoprofiel is de basis voor de scenario's. Naast de 'klassieke' scenario's is hierbij aandacht geweest voor terrorismegevolgbestrijding, cyber en maatschappelijk onrust. Het ontwikkelingen van een vakbekwaamheids-systeem is nog niet gerealiseerd, dit heeft onder andere te maken met het vervullen van deze vacature. Wel is een richting bepaald hoe hier vorm aangegeven gaat worden.</p>
<p>Innovatie In 2017 heeft de Veiligheidsregio Twente van het ministerie van J&V een subsidie gekregen voor het project Next Level. Dit project beoogt met behulp van automatische drones en sensoren een nieuw veiligheidsconcept te ontwikkelen. Het projectresultaat is een test en demonstratie van een veiligheidsconcept met een automatische drone in een afgesloten ruimte (proof of concept). De planning is om medio 2019 dit project te hebben afgerond.</p>	<p>Innovatie In 2019 is het project Next Level succesvol en binnen de voor het project beschikbare middelen afgerond. De resultaten van het project worden door Space53 meegenomen bij het ontplooiën van verschillende activiteiten.</p>
<p>Risicocommunicatie Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan burgers over de risico's, rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijk van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel. Risicocommunicatie is er niet alleen op gericht dat burgers zich bewust zijn van de risico's, maar ook van de voorbereidingen die ze zelf kunnen treffen en acties die ze kunnen ondernemen op het moment van een incident.</p>	<p>Risicocommunicatie In 2019 is structureel aandacht geweest voor het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners door aan te sluiten bij landelijke campagnes, social media en website-inzet. Specifiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • N.a.v. een klantarena eind 2018 zijn in 2019 communicatiemiddelen gemaakt en geïmplementeerd om ouderen te bereiken. • Omwonenden van het bedrijf Ben & Jerry's hebben geleerd hoe te handelen bij een incident. • In de crisisorganisatie is binnen elke kolom extra aandacht geweest voor zelfredzaamheid. • Tevens heeft er een oefening met inwoners plaatsgevonden waarbij het thema zelfredzaamheid centraal stond. Er is een start gemaakt met risicocommunicatie op het XL Businesspark in Almelo. • Er is een start gemaakt met het landelijk formuleren van uniforme handelingsperspectieven. • Er is een start gemaakt met het in beeld brengen van plekken waar veel ouderen wonen, om zo gericht preventief en repressief te kunnen optreden.
<p>Gemeentelijke kolom Binnen Bevolkingszorg willen we het thema zelfredzaamheid meer vorm en inhoud gaan geven. We willen meer gebruik maken van de kennis, kunde en activiteiten van onze partners en de eigen kracht van inwoners meer benutten. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen.</p>	<p>Gemeentelijke kolom Gerealiseerd. Zie programma 3.4 Gemeenten</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>Informatievoorziening</p> <p>In 2015 is door het landelijk Veiligheidsberaad het programmaplan Informatievoorziening vastgesteld. Dit programma heeft een looptijd tot 2020 en heeft tot doel om als veiligheidsregio's efficiënter en effectiever te werken en samen te werken. Binnen het programma zijn zes speerpunten benoemd die worden opgepakt. Hiervoor zijn verschillende convenanten afgesloten met alle veiligheidsregio's. De thema's waar samenwerking wordt gezocht tussen de veiligheidsregio's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisvoorziening GEO • Landelijke Kernregistraties • Landelijke ICT-omgeving • Gemeenschappelijke applicaties • Business intelligence (informatie gestuurd werken) • Informatieveiligheid (cybersecurity). 	<p>Informatievoorziening</p> <p>De thema's waar samenwerking wordt gezocht tussen de veiligheidsregio's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisvoorziening GEO: hiervoor is de landelijke voorziening Geo voor OOV verder opgetuigd. Binnen de VRT hebben we inmiddels onze eigen Geo server, deze stellen we ook beschikbaar voor andere Veiligheidsregio's (IJsselland, VNOG, Friesland). • Landelijke Kernregistratie: momenteel wordt er landelijk gewerkt aan de implementatie van de KRI (kernregistratie incidenten). Door het wegvallen van de CBS rol heeft de VRT landelijk het voortouw genomen. De KRP (kernregistratie personeel) heeft de VRT inmiddels doorgevoerd. Landelijk is dit nog maar zeer beperkt doorgevoerd. De KRO (kernregistratie Objecten) geeft nog veel discussie. • Landelijke ICT-omgeving: het landelijke ICT verkeersplein is gereed. 24 Veiligheidsregio's zijn of worden op zeer korte termijn aangesloten. • Gemeenschappelijke applicaties: het invoeren van een software catalogus geeft inzicht in het applicatie landschap van de VR's. Deze kennis moet wel meer gedeeld gaan worden om optimaal voordeel uit deze info te kunnen halen. • Business intelligence (informatie gestuurd werken): in het land zijn inmiddels verschillende VIC/IOC's opgetuigd. Het volwassenheidsniveau is nog wel zeer verschillend. De ontwikkelingen op dit gebied gaan wel razendsnel. • Informatieveiligheid (cybersecurity): De wettelijke voorzieningen zijn ingevoerd. De functionarissen zijn benoemd.(CISO, FG en PO) De collegiale toetsing heeft inmiddels voor de tweede keer plaatsgevonden.
<p>Rampenbestrijdingsplannen</p> <p>Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij Algemene Maatregel van Bestuur (amvb) worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld. Aan deze taak zal ook in 2019 uitvoering worden gegeven.</p>	<p>Rampenbestrijdingsplannen</p> <p>Binnen de VRT hebben we 6 rampbestrijdingsplannen en 3 coördinatieplannen. In 2019 heeft met name het rampbestrijdingsplan van KKE in Lingen de aandacht gehad. Dit naar aanleiding van de brand bij ANF in december 2018. Naar aanleiding van deze brand zijn afspraken gemaakt over informatievoorziening met Duitsland, met landelijke partijen zoals de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS). Deze afspraken worden opgenomen in het rampbestrijdingsplan. Deze wordt in 2020 vastgesteld.</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Visitatie In mei 2018 bezoekt een visitatiecommissie de VRT. De commissie van collega's uit andere veiligheidsregio's en een extern lid praat dan met bestuur, directie, medewerkers en samenwerkingspartners van de VRT over de VRT. Na de visitatie volgt een visitatierapport. Op basis van de genoemde verbeter- en aandachtspunten wordt een plan van aanpak opgesteld voor de komende jaren.	Visitatie De visitatie heeft in 2018 plaatsgevonden en hier is in de jaarrekening 2018 over gerapporteerd.
Evenementen	Evenementen Naast de reguliere werkzaamheden zoals de coördinatie van de multidisciplinaire advisering was er in 2019 specifiek aandacht voor toezicht op evenementen. Zo is er een eerste regionale kennis- en netwerkdag voor toezichthouders georganiseerd. Daarnaast is in 2019 een proef gedraaid met de inzet van drones op evenementen. In 2020 krijgt dit een vervolg.

Onder overige stukken is de factsheet VRT jaarbericht 2019, met multi feiten en cijfers over 2019, bijgevoegd. Met de factsheet geven we een samenvatting van onze activiteiten en prestaties over 2019, deels voorzien van aantallen en prestatie-indicatoren.

Wat heeft het gekost?

Multidisciplinaire onderwerpen (in €)	Lasten	Baten
Bestuursondersteuning	1.035.078	1.682.578
Rampenbestrijding en crisisorganisatie	219.709	0
Samenwerking & Innovatie	1.900	0
Meldkamer	532.580	194.247
Kwaliteit & Informatievoorziening	34.833	0
Risicobeheersing & Communicatie	127.657	0
Veiligheidshuis Twente	163.997	163.997
Platform IVZ	505.821	524.251
Totaal Multi onderwerpen excl. mutatie reserves	2.621.574	2.565.073
Toevoeging/onttrekking aan reserve	18.429	28.058
Totaal Multi onderwerpen incl. mutatie reserves	2.640.004	2.593.131
	46.872	

3.2 Programma Brandweer

Portefeuillehouder	S.W.J.G. Schelberg
Programmamanager	S.J.M. Wevers

In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven:

1. De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:
 - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
 - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
 - c. het waarschuwen van de bevolking;
 - d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
 - e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
2. De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.
3. De brandweer staat onder leiding van een commandant.

Hierbij richten we ons op minder slachtoffers en minder schade. We staan 24 uur per dag, 7 dagen per week en 365 dagen per jaar klaar om te helpen. De Brandweer heeft een uitvoeringsagenda gemaakt voor periode 2018-2023 gebaseerd op de huidige bestuurlijk vastgestelde visie (De Blik Veuroet, januari 2018) De jaren 2018-2023 staan in het teken van de drie pijlers:

1. Ondernemende en vernieuwende organisatie
2. Mens staat centraal
3. Midden in de maatschappij.

Ontwikkeling en realisatie van deze pijlers wordt uitgevoerd met het uitgangspunt: Brandweer Twente is er altijd.

Trends en Ontwikkelingen

Omgevingsrecht

De komende tijd vinden er diverse veranderingen plaats in het omgevingsrecht. Deze veranderingen hebben invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en ook op het repressieve optreden van de brandweer. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

a. *Omgevingswet*

De Omgevingswet bundelt en moderniseert in één wet veel huidige regelgeving voor de leefomgeving. Naar verwachting treedt de wet per 2021 in werking. De wetgever gaat in de Omgevingswet ook anders om met adviestaken, benoemt de inhoud en spreekt het vertrouwen uit dat decentrale overheden specialistische diensten (zoals brandweer en GGD) inschakelen om advies te geven op onderwerpen. In omgevingsplannen moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden van het voorkomen, beperken en bestrijden van een brand, ramp of crisis.

b. *Private kwaliteitsborging*

De introductie van private kwaliteitsborging betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. Dit betekent dat Brandweer Twente verder gaat met de doorontwikkeling van regelgericht naar risicogericht zowel op het gebied advies als toezicht. Brandveiligheid is immers een samenhangend geheel van gebouw, installaties, gebruik en omgeving. Deze integraliteit zal dan ook samen met bestrijdbaarheid van een incident worden meegewogen in een advies voor alle fases van een bouwwerk: van plan via realisatie en oplevering tot gebruik.

c. *Inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's) of Omgevingsdiensten*

Vanaf 1 januari 2019 is de Omgevingsdienst Twente gestart en heeft de plaats ingenomen van de netwerkorganisatie RUD. De Omgevingsdienst is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Brandweer Twente is in deze een extern kennispunt brandveiligheid, de manier van adviseren aan een Omgevingsdienst gelijk is aan de advisering aan een gemeente of provincie.

Paraatheid: Opkomsttijden

In 2015 heeft het Veiligheidsberaad het rapport 'Rembrand: brandveiligheid is coproductie' vastgesteld. Hierin wordt onder andere geadviseerd om voor de brandweer de huidige objectgebonden opkomsttijden te vervangen voor gebiedsgerichte opkomsttijden. In het huidige systeem gelden er gedetailleerde eisen aan de opkomsttijden voor objecten (typen gebouwen). In het voorgestelde systeem wordt er gewerkt met opkomsttijden per gebied. In 2019 heeft de minister van J&V positief gereageerd op het verzoek de nieuwe systematiek te verwerken in het Besluit veiligheidsregio's. De nieuwe systematiek wordt de komende tijd verder uitgewerkt. De nieuwe methodiek wordt toegepast in het volgende dekkingsplan.

Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe landelijke meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10, waarbij de meldkamer voor de oostelijke regio's in Apeldoorn is voorzien. Per 1 januari is 2020 is het beheer van de meldkamer over gegaan naar de politie. In 2019 is de overdrachtsdocument opgesteld en vastgesteld door het bestuur. De inrichtingsvisie voor de nieuwe meldkamer in is concept gereed en zal in 2020 worden vastgesteld samen met een besluit over het werkgeverschap voor de brandweercentralisten. In 2022 moet de fysieke overgang naar Apeldoorn gerealiseerd zijn. Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. Twente is betrokken bij het landelijke en regionale proces.

Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers vormen de basis van de brandweer. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweezorg rukken zij lokaal niet alleen uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en leren te beperken. Om de paraatheid te garanderen is het belangrijk om voldoende vrijwilligers aan te trekken en te behouden in Twente. Het dalen van het aantal vrijwillige brandweerlieden is een al jaren geleden ingezette trend. In navolging op landelijk beleid wordt er in Twente gewerkt met de vrijwilligersagenda, waarbij de landelijke visie wordt ingebed. De werving van nieuwe vrijwilligers is een jaarlijks terugkerende campagne, op basis van het ideale aantal en het personeelsverloop. Het doel van het vrijwilligersbeleid is dat elke kazerne voldoende gemotiveerde en vakbekwame vrijwilligers heeft die zich maatschappelijk en organisatorisch betrokken voelen. De samenwerking blijft langdurig en succesvol. We doen dit door een organisatie te zijn die brandweervrijwilligers weet te vinden, binden en verbinden.

Rechtspositie brandweervrijwilligers

Bij de uitwerking van de initiatiefwet WNRA is aan het licht gekomen dat de rechtspositie van de brandweervrijwilliger mogelijk strijdig is met Europese wet- en regelgeving en het gelijkheidsbeginsel in het algemeen (gelijk werk, gelijk betalen). De eisen die worden gesteld aan vrijwilligers- en beroepsbrandweerlieden op het gebied van onder andere opleiding en oefenen zijn nagenoeg gelijk. Uit diverse onderzoeken komt naar voren dat vrijwilligheid bij de brandweer in zijn huidige vorm niet kan blijven bestaan binnen de Europese juridische kaders. In het licht van de Europese wet- en regelgeving wordt er gezocht naar een toekomstbestendig systeem van brandweezorg. Het uitgangspunt blijft hierbij het leveren van kwalitatief goede brandweezorg.

Ontwikkelingen Business Intelligence

Data gestuurde brandweezorg is volop in ontwikkeling. De focus hierbij voor de komende jaren ligt op het door ontwikkelen: het in verbinding brengen van de gegevens, en deze combineren met relevante gegevens van netwerkpartners. Data-analyse wordt binnen Brandweer Twente structureel opgepakt. Het informatie en operationeel centrum (IOC) vormt het hart van deze activiteiten. Met de verkregen informatie wordt het functioneren achteraf beoordeeld, en worden eveneens afwegingen gemaakt naar de toekomst. Het is een instrument om de kwaliteit, efficiency en effectiviteit als basis voor risicogericht werken.

Gerealiseerd

Wat willen we bereiken?

Brandweer Twente is een herkenbare brandweerorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. Onze bedrijfsvoering is gericht op efficiënt en risicogericht werken met een goede balans tussen kosten en baten. We streven naar een professionele en slagvaardige brandweezorg, die voldoet aan wensen en verwachtingen van de inwoners. Die past binnen dat wat de wet en ons bestuur van ons vraagt. We staan elke dag 24/7 paraat voor een veilig Twente. Dit doen we door uit te rukken naar kleine branden en complexe incidenten én door te werken aan het voorkomen van branden en ongevallen via preventie. Ons doel daarbij is minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Wat hebben we bereikt?

Gerealiseerd, zie hieronder.

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>1. Ondernemende en vernieuwende organisatie We kijken steeds naar de risico's in Twente en de gegevens die we daarover hebben. Onze acties stemmen we daarop af. Daarbij hebben we aandacht voor bestaande en nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij.</p> <p>a. We verzamelen steeds meer informatie uit onze organisatie, maar ook daarbuiten. Deze informatie geeft ons inzicht om onderbouwde keuzes te maken in ons werk. Dit noemen we Business Intelligence.</p> <p>b. We zijn vernieuwend: altijd op zoek naar het inzetten van nieuwe technologie en werkwijzen om er voor te zorgen dat onze mensen veilig en professioneel hun werk kunnen doen.</p> <p>c. Voor het vlammetje zijn we blijvend op zoek naar kennis over oorzaken en slimme manieren om incidenten te voorkomen. Dit doen we door advisering en toezicht op bestaande en nieuwe ontwikkelingen, lesgeven in brandveiligheid op ROC en Hogescholen en . door het verhogen van veiligheidsbewustzijn d.m.v. voorlichting en workshops. De Risk Factory is daarvan een structureel onderdeel.</p> <p>d. We staan 24/7 paraat vanuit ons netwerk van 29 kazernes. Elke kazerne levert een bijdrage aan het grote geheel. Elke kazerne krijgt ruimte voor lokale keuzes, bijvoorbeeld over oefenen, de kazerne en materiaal.</p>	<p>1. Ondernemende en vernieuwende organisatie</p> <p>a. Brandweer Twente doet brandonderzoek. In 2019 zijn er 59 brandonderzoeken uitgevoerd. De branden worden vastgelegd in een database. Deze database bevat inmiddels zoveel informatie dat er nu gericht brandonderzoek kan worden gedaan. De uitkomsten worden onder andere ingezet bij voorlichtingsactiviteiten.</p> <p>b. Ook in 2019 is er weer gekeken naar nieuwe technologieën waarmee we ons werk nog beter en veiliger kunnen uitvoeren. Zo is dit jaar de snuffeldrone geïntroduceerd. Deze drone kan twintig verschillende gevaarlijke stoffen meten. Daarnaast zijn er 6 natuurbrandbestrijdingsvoertuigen (CCFM's) in gebruik genomen ter vervanging van afgeschreven 4x4 brandweerauto's.</p> <p>c. Er zijn diverse activiteiten geweest, zoals o.a. lesprogramma's op basisscholen en in het voortgezet onderwijs, voorlichting na woningbrand, woningchecks, brandveiligheid bij het Keurmerk Veilig Ondernemen, geweest. Al deze activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording over brandveiligheid bij burgers en bedrijven.</p> <p>d. In 2019 is Brandweer Twente in totaal 4.093 keer uitgerukt vanuit de diverse kazernes. Vanuit de kazernes is er gemiddeld 11 keer per dag hulp verleend aan de inwoners van Twente.</p>
<p>2. Mens staat centraal</p> <p>a. Medewerkers voelen zich gezien en gewaardeerd. We luisteren naar elkaar en hebben begrip voor elkaars rol en positie. Samen zijn we trots op Brandweer Twente.</p> <p>b. We staan bekend als een organisatie waar fitheid en gezondheid belangrijk is. Medewerkers zijn mentaal en fysiek gezond. Er zijn goede arbeidsomstandigheden en we werken aan mentale veerkracht.</p> <p>c. Het oefenprogramma sluit aan bij de wensen en behoeften van het repressieve personeel: wat je al kunt hoeft je niet te oefenen. Mensen worden uitgedaagd om te leren en krijgen de laatste kennis en inzichten aangeboden.</p> <p>d. We hebben aandacht voor de vakbekwaamheid en inzetbaarheid van onze mensen. Daarbij stimuleren we mensen om zelf na te denken over hun loopbaan. De organisatie faciliteert en ondersteunt hierin.</p> <p>e. Vrijwilligers vormen het grootste deel van ons personeelsbestand en voelen zich betrokken bij hun kazerne. Daarbij ligt de nadruk op het zoeken en het opleiden van voldoende repressieve vrijwilligers. De jeugdbrandweer biedt daarin kansen. Daarnaast kijken we naar nieuwe varianten van vrijwilligheid o.a. gerelateerd aan Brandveilig Leven.</p>	<p>2. Mens staat centraal</p> <p>a. Er is op meerdere gebieden aandacht voor medewerkers, o.a. bij de gesprekscyclus en de ontwikkelprogramma's.</p> <p>b. In 2019 zijn de vitaliteitsweken in het leven geroepen ter ondersteuning en bevordering van de algehele conditie en het welzijn van onze medewerkers. Daarnaast zijn er ook meerdere sportieve evenementen georganiseerd.</p> <p>c. Voor alle brandweermensen is er een trainings- en oefenprogramma samengesteld. Dit is een flexibel programma waarin er rekening wordt gehouden met landelijke ontwikkelingen, evaluaties, de Twentse risico's en de lokale en persoonlijke behoeften van onze brandweermensen.</p> <p>d. In 2019 is de werkgroep rondom de 2^e loopbaan gestart. Ook zijn hiervoor de eerste trajecten gestart met medewerkers.</p> <p>e. Er zijn dit jaar 2 wervingscampagnes voor brandweervrijwilligers geweest. Dit heeft in totaal 50 geschikte kandidaten opgeleverd. Ook hebben we ons in 2019 gericht op de flexwerkende vrijwilliger. De brandweer stelt deze vrijwilligers een gratis werkplek met bijbehorende faciliteiten ter beschikking.</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>3. Midden in de maatschappij</p> <p>a. We leggen steeds verbindingen met andere organisaties in de maatschappij. Bijvoorbeeld voor het verbeteren van veiligheid voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen en zorg.</p> <p>b. Met bedrijven en onderwijsinstellingen werken we samen, zodat kennis zoveel mogelijk wordt gedeeld en we elkaar op gebied van veiligheid versterken. De Twente Safety Campus speelt hierin een belangrijke rol.</p> <p>c. Landelijk bouwen we mee aan het Nederlandse brandweernetwerk. We laten daarbij onze Twentse stem horen. We zorgen o.a. voor een goede overgang van de Twentse meldkamer naar Oost Nederland.</p> <p>d. Als onderdeel van Veiligheidsregio Twente werken we voor de Twentse gemeenten. De brandweer is daarbij een deskundig adviseur. Specifieke thema 's voor de komende jaren is de introductie van de Omgevingswet en de nieuwe ontwikkelingen rondom duurzaamheid. We staan ook paraat bij grote en complexe incidenten. Dit doen we door een slagvaardige bijdrage te leveren aan de crisisorganisatie van Veiligheidsregio Twente. We werken daarin samen met andere veiligheidspartners.</p>	<p>3. Midden in de maatschappij</p> <p>a. Brandweer Twente staat op allerlei manieren in verbinding met de maatschappij. Zo wordt er les gegeven op verschillende scholen, bijvoorbeeld op Saxion en het ROC. Ook is er in 2019 het team brandonderzoek gevolgd door de Tubantia.</p> <p>b. Er wordt op verschillende manieren met onderwijsinstellingen en bedrijven samengewerkt met als doel versterken van de veiligheid. Zo is de snuffeldrone ontwikkeld in samenwerking van Brandweer Twente met Saxion en Robor Electronics.</p> <p>c. We zijn landelijk betrokken in diverse netwerken. We leveren onze bijdrage in de overgang meldkamer, zo is in 2019 het beheer van de meldkamer overgegaan naar de politie.</p> <p>d. Brandweer Twente heeft nauwe contacten met gemeenten en omgevingsdienst. Hierdoor worden initiatieven uit de maatschappij in een vroeg stadium besproken, waarbij door de Brandweer wordt meegedacht om risicogericht te adviseren (op basis van risico's, voorkomen van risico's en maatregelen voor beperking van effecten). Brandweer Twente neemt daarin het voortouw voor partners en werkt samen met GGD, GHOR, politie, waterschap en waar nodig andere instanties.</p>

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitie niveau (2019)	Rekening niveau (2019)
Verbinding met de gemeentes	1a	Principebesluit tot regionalisering	Brandweer Twente komt indien gewenst jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.	In het najaar en bezoek gebracht aan bijna alle gemeenteraden gemaakt i.h.k.v. het nieuwe beleidsplan en risicoprofiel.
Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.	1b	Visie Brandweer Twente over Morgen	100%	100%
De indicatorenset zoals vastgesteld in de programmabegroting wordt in VRT verband gemonitord.	1c	Nvt	Rapportage in BERAP en in de jaarrekening	Gerealiseerd
Vrijwilligersagenda wordt gebruikt voor faciliteren en motiveren van vrijwilligers	1d	Nvt	Zichtbare plek in organisatie. Agenda en ondersteuning op orde.	De vrijwilligersagenda is volop bezig en zichtbaar in de organisatie. Er lopen diverse pilots en initiatieven.
Productdienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/toezicht.	2a, 2b	Nvt	In 2018 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgesteld.	Gerealiseerd

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitie niveau (2019)	Rekening niveau (2019)
Adviestermijn	2a, 2b	Visie Brandweer Twente over Morgen	De afgegeven adviezen worden integraal behandeld en in nauwe samenwerking en afstemming met gemeente afgehandeld en verstrekt. De adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria.	Gerealiseerd
Toezicht (controles brandveiligheid)	2a, 2b	Visie Brandweer Twente over Morgen	De diepgang, voortgang en realisatie van controles zijn afgestemd met de gemeenten. Daarbij wordt gestreefd naar een integraal kwaliteitsniveau. Er vindt periodieke afstemming plaats met alle gemeenten omtrent de voortgang en eventuele bijzonderheden.	Gerealiseerd
Brandveilig leven	2c	Nvt	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 50.000 mensen. Betreft burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv. leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit).	In 2019 zijn er in totaal ruim 56.500 mensen bereikt
Brandonderzoek	2d	Nvt	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: - 100% van de branden met slachtoffers onderzocht - Op verzoek worden Woningbranden onderzocht	Gerealiseerd
Basisbrandweezorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd	3a	Dekkingsplan Brandweer Twente	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente aan de wettelijke maximale opkomsttijd van 18 minuten. Wij rapporteren periodiek over de mate waarin we hebben voldaan aan de berekende tijden uit het dekkingsplan.	Bij 99,7% van de incidenten voldeed Brandweer Twente aan de maximale opkomsttijd. Per kwartaal is er aan elke gemeente gerapporteerd over de opkomsttijden zoals vermeld in het dekkingsplan.
Risicogerichte brandweezorg	3b,c	Nvt	Uitvoering programma Risicogerichte brandweezorg loopt. Er wordt een start gemaakt met de actualisering van het dekkingsplan 2021-2024.	Op meerdere gebieden wordt er uitvoering gegeven aan het programma risicogerichte brandweezorg. Er is een start gemaakt met de actualisering van het dekkingsplan.

Wat heeft het gekost?

Brandweer (in €)	Lasten	Baten
Repressie	13.607.576	1.244.122
Beheer & Techniek	12.725.555	1.384.067
Brandveiligheid	4.659.104	923.440
Vakbekwaamheid	6.138.574	721.057
Strategie & Ondersteuning	12.346.664	3.361.809
Twente Safety Campus	2.472.047	2.445.580
Totaal Brandweer excl. mutatie reserves	51.949.520	10.080.074
Toevoeging/onttrekking aan reserve	1.361.689	581.328
Totaal Brandweer incl. mutatie reserves	53.311.209	10.661.402
	42.649.807	

3.2.1 Twente Safety Campus¹

Samenvatting

De Twente Safety Campus (TSC) is een plek waar partners op het gebied van veiligheid elkaar ontmoeten en samenwerken. De Twente Safety Campus is opgezet vanuit een denken-doen-beleven- concept.

Het 'doen' gedeelte van Twente Safety Campus is het oefencentrum TRONED waar verschillende hulpdiensten werken aan hun vakbekwaamheid. Er is ruimte om te oefenen, om te experimenteren en om bezig te zijn met de praktijk. Het centrum wordt gebruikt door Twents brandweerpersoneel, maar wordt ook ingezet voor trainingen aan andere regio's en partners in het veiligheidsdomein (zoals politie, defensie en Dienst Speciale Interventies, die deze trainingen inkopen. Ook worden er bij trainingen nieuwe technieken ingezet om first responders nog effectiever en veiliger hun werk te laten doen. Denk hierbij aan de inzet van drones, virtuele rijsimulators, etc.

In de Risk Factory kan veiligheid 'beleefd' worden. Het doel is vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van burgers. In de Risk Factory kunnen mensen door levensechte simulaties (on)veiligheid aan den lijve ervaren. Zo leren mensen een onveilige situatie te herkennen of te voorkomen. Ook leren ze om in een bepaalde situatie snel, veilig en zeker te kunnen optreden.

Het Safety Field Lab is een plek waar kennis ('het denken') centraal staat en een platform biedt om samen met kennisinstellingen en bedrijven kennis en producten om ideeën te ontwikkelen naar producten en deze naar de veiligheidspraktijk te brengen. In de kennisprogramma's wordt samengewerkt met andere partijen waarbij we op zoek zijn naar innovatieve veiligheidsoplossingen. Oplossingen die Twente (betaalbaar) veilig houden én die vermarkt kunnen worden: van kennis naar kunde naar kassa.

Hiermee is de TSC een belangrijke ontmoetingsplek voor veiligheid in Twente. De verschillende onderdelen van de TSC (oefencentrum TRONED, de Risk Factory en het Safety Field Lab) halen verschillende disciplines en deskundigheden bij elkaar en waar mensen en kennis bij elkaar komen ontstaan ideeën en bedrijvigheid. Dit is de kern van TSC als onderdeel van het brede veiligheidsnetwerk in Twente.

Bestuurlijk

In 2017 is er een portefeulleraad TSC ingesteld waarin de bestuurlijk portefeullehouder TSC, commandant Brandweer, secretaris VRT en de manager Twente Safety Campus zitting hebben. In 2017 is de visie op doorontwikkeling van de Twente Safety Campus verder uitgewerkt en wordt er periodiek een terugkoppeling gegeven. In september 2018 en april 2019 is de voortgang van (onderdelen van) de Twente Safety Campus behandeld in het Algemeen Bestuur.

Gerealiseerd	
Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
We willen de vakbekwaamheid en professionaliteit van hulpverleners en de hulpverlenersorganisatie stimuleren. Met de Risk Factory geven we invulling aan het veiligheidsbewustzijn door de zelfredzaamheid en het handelingsperspectief van Twentse burgers te vergroten. Niet alleen voor basisschoolleerlingen, maar ook voor hun omgeving en de groep van thuiswonende ouderen vanaf 65-70 jaar. Samen met bedrijven en kennisinstellingen zijn we op zoek naar innovatieve veiligheidsoplossingen die Twente betaalbaar veilig houden. Hiermee helpen we tevens Twentse bedrijven om ideeën door te ontwikkelen tot vermarktbare producten (Safety Field Lab). Dit alles naast de bijbehorende doelstelling om TSC op een bedrijfseconomisch verantwoorde manier exploiteren, continueren en doorontwikkelen.	Door middel van een keur aan opleidingen en trainingen voor diverse hulpverleningsdiensten is er een bijdrage geleverd aan de bevordering van de vakbekwaamheid van deze professionals. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat bezoekers aan de Risk Factory 3 keer meer kennis krijgen van de veiligheidsrisico's en 75% van de bezoekers heeft na het doorlopen van de Risk Factory de intentie tot het nemen van (persoonlijke) veiligheidsmaatregelen. I.s.m. verschillende partijen zijn veiligheidstesten uitgevoerd, waardoor meer inzicht is gekomen over de veiligheidsrisico's van de producten zelf, maar ook kennis voor hulpverleningsdiensten.

¹ Twente Safety Campus opereert programma-overstijgend. Omdat de brandweerkolom het grootste aandeel heeft in de activiteiten is TSC onder dit programma verantwoord.

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>We bieden onze activiteiten aan, aan verschillende doelgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oefenprogramma's en trainingen voor hulpverleners (Troned); • Interactieve educatieprogramma's gericht op veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners (Risk Factory); • Mogelijkheden voor testen, simulaties en experimenteermogelijkheden voor bedrijven (Safety Field Lab). In het fieldlab wordt samengewerkt met bedrijven en overheidspartijen aan veiligheidsthema's. Hier worden onder andere producten getest op brandveiligheid. Daarnaast vindt daar co-creatie plaats, waarbij de unieke kenmerken van het vliegveld (afgeschermd, mooie testlocatie, veel ruimte) wordt benut. 	<p>Bij Troned zijn er in 2019, naast Brandweer Twente, verschillende brandweerregio's uit het land komen trainen (o.a. VNOG, VR Gelderland Midden, IJsselland, Groningen, Limburg).</p> <p>Ook zijn er groepen nieuwe manschappen onder regie van de BOGO op Troned opgeleid. Daarnaast trainen er ca. 7 korpsen uit Duitsland. De droneteams VR's Rotterdam Rijnmond, Haaglanden, Midden-West Brabant en Limburg Zuid zijn op Troned opgeleid, waarmee invulling wordt gegeven aan de verdere ontwikkeling van een landelijk dekkend dronenetwerk van Brandweer NL. Naast brandweert trainingen zijn er verschillende vakbekwaamheidstrainingen geweest voor politie, defensie, DSI. In totaal zijn er ca. 9000 professionals voor een training/opleiding geweest.</p> <p>Ca. 80% van alle Twentse basisscholen bezoeken jaarlijks met groep 8 de Risk Factory (in 2019 waren dit ca. 5.500 kinderen). Hiervoor zijn convenanten met bovenschoolse besturen afgesloten. Evaluatie onder de doelgroep laat zien dat dit goed aan de behoefte voldoet (gemiddeld rapportcijfer 9 onder leerlingen, leraren en ouders). Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat een bezoek aan de Risk Factory veiliger gedrag bevordert. Ook senioren hebben de Risk Factory bezocht, hetzij nog in mindere mate dan de primaire doelgroep (groep 8 basisschoolleerlingen). Daarnaast is een start gemaakt met de ontwikkeling van het programma voor leerlingen van het voortgezet onderwijs.</p> <p>In het Safety Fieldlab zijn er verschillende (brand)veiligheidstesten uitgevoerd i.s.m. kennisinstellingen en bedrijven. Tevens zijn er praktijkmodules brandonderzoek gegeven voor studenten Forensic Studies van Saxion Hogeschool en Bouwkunde ROC. Door het IFV zijn er i.h.k.v. landelijk onderzoek testen gedaan rondom rookgaskoeling op TSC. Verder zijn er i.s.m. Saxion verschillende forensische testen/onderzoeken uitgevoerd; zo is er gewerkt aan het project Next Level (automatische drone voor het safety & security domein) en 'e-nose' (sensor onder een drone voor meten van bijv. gevaarlijke stoffen). Verder is er door het AB van de VRT een akkoord gegeven op de voorgenomen plannen om samen met DNV GL een batterij brandveiligheid test- en certificerings-centrum op te zetten. Belangrijke argumentatie hiervoor is dat hulddiensten kennis kan opdoen t.a.v. de brandgevaaren van lithium-ion pakketten en kan verwerken in doctrines van veilig optreden.</p>

Wat heeft het gekost?

Twente Safety Campus (in €)	Business Case	Realisatie	Verschil
Baten	2.421.895	2.440.518	18.623
Lasten	2.367.555	2.466.985	-99.430
- vaste kosten	1.651.104	1.695.386	-44.282
- variabele kosten	716.451	771.599	-55.148
Totaal TSC	54.340	-26.467	-80.807

3.3 Programma GHOR

Portefeuillehouder	P. Welman
Programmamanager	S. Dinsbach

De GHOR draagt zorg voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis. Daarnaast treedt de GHOR op als adviseur voor andere overheden en organisaties en werkt de GHOR aan een goede voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening tijdens een crisis. De GHOR vormt de schakel tussen zorg en veiligheid.

Trends en Ontwikkelingen
<p>Personele ontwikkelingen Op personeel gebied is 2019 voor de GHOR een stabiel jaar geweest. De OvD-G-en hebben hun plek gevonden en leveren een waardevolle bijdrage aan het team. GHOR Twente is op volledige personele sterkte.</p> <p>Samenwerking Meldkamer GHOR Twente heeft in 2019 geanticipeerd op de nieuwe meldkamer. Dit heeft op Oost 5 niveau een knoppenmodel voor de alarmering van de GHOR-processen door de meldkamer opgeleverd met als doel de uniformiteit te generen. In 2020 wordt dit proces verder vormgeven en denkt de GHOR mee met de inrichting van de PICA-functie, onder andere door mee te kijken bij de PICA-opleiding.</p> <p>Ontwikkeling Veldnorm Binnen de evenementenadvisering is de veldnorm evenementenzorg ontwikkeld en geïmplementeerd met als doel de kwaliteit van de hulpverlening tijdens evenementen te vergroten. De veldnorm beschrijft zes nieuwe zorgniveaus voor de inzet van de verschillende geneeskundige hulpverleners tijdens evenementen. Hierdoor wordt meer duidelijkheid verkregen rondom de inzetbaarheid van de hulpverlener tijdens incidenten.</p> <p>Zorgrisicoprofiel GHOR Twente is in 2019 betrokken geweest bij de ontwikkeling en opzet van het Zorgrisicoprofiel. Het profiel beschrijft en duidt de grootste risico's voor de ketenpartners vanuit het publieke en acute zorg domein. Het is daarmee de vertaling van het Regionaal Risicoprofiel van de Veiligheidsregio naar de geneeskundige keten en het geeft daarnaast aan wat de zorgsector extra als risico inschat voor de witte sectorspecifiek. Het geeft inzicht aan de veiligheidspartners, de ketenpartners en het bestuur van de VRT in de aannemelijkste risico's en de disbalansen in vraag en aanbod die deze risico's veroorzaken.</p> <p>Ontwikkelgesprekken repressieve GHOR In 2019 zijn de ontwikkelgesprekken met repressieve GHOR-functionarissen gestart. Tijdens het gesprek wordt ingezoomd op de eigen ontwikkeling van de functionaris en hoe dit gezamenlijk versterkt kan worden, niet alleen vakbekwaam te zijn maar ook te blijven. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van een externe coaching en waarneming.</p> <p>Klantarena minder zelfredzamen in 2019 is de GHOR in samenwerking met risicocommunicatie van het veiligheidsbureau begonnen met de voorbereiding op een klantarena met thuiszorgedewerkers en minder zelfredzame ouderen. Deze zal plaats vinden in 2020.</p>

Gerealiseerd	
Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<p>De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met het uiteindelijke doel om slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg te bieden, door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van een nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector en overige overheden en organisaties over de wijze van voorbereiding.</p>	<p>We zijn er trots op dat we met onze 10 fte hebben bereikt wat we in 2019 wilden bereiken. Dit is uitgebreid te lezen in het onderdeel 'wat hebben we ervoor gedaan?'. Een belangrijke ontwikkeling uit 2018, die in 2019 is voortgezet en zijn meerwaarde voor het team heeft bewezen is het opnemen van de OvD-G-en als onderdeel van de bureau organisatie GHOR. De resultaten dragen bij aan de rol die GHOR Twente heeft als de enige onafhankelijke, verbindende schakel tussen zorg en veiligheid met de focus op eigen verantwoordelijkheid van haar partners.</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen</p> <p>a. Live-op door ontwikkelen.</p>	<p>Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen</p> <p>a. In 2019 zijn de ontwikkelingen LiveOp voortgezet. In 2020 wordt verwacht dat LiveOp wordt opengesteld op basis van de inzetcriteria van de OvD-G en de GMS informatie vanuit de Meldkamer Ambulancedienst.</p>
<p>Goede informatievoorziening</p> <p>a. Investeren in een goede informatievoorziening koud en warm.</p> <p>b. Ontwikkelen rol GHOR Twente binnen IOC.</p> <p>c. Continueren HIN piket.</p> <p>d. Participeren in de werkgroep informatiemanagement (landelijke en regionaal)</p>	<p>Goede informatievoorziening</p> <p>a. GHOR Twente heeft in 2019 verder invulling gegeven aan haar positie binnen het multidisciplinaire domein van Informatiemanagement. Op landelijk niveau blijft GHOR Twente betrokken bij landelijke ontwikkelingen.</p> <p>b. De beweging van informatie naar intelligence heeft verder vorm gekregen. Hierbij wordt aangesloten bij het IOC. Dit wordt in 2020 voortgezet.</p> <p>c. Het HIN piket is compleet in bezetting. Functionarissen zijn opgeleid, getraind en geoefend. De samenwerking met Algemeen Commandanten staat stevig, evenals de positie van de HIN in multidisciplinair verband.</p> <p>d. In 2019 heeft de GHOR geparticipeerd in het Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening (MOOI).</p>
<p>Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving</p> <p>a. Participeren in de werkgroep omgevingswet en vergunningen.</p> <p>b. Het actief meedenken, ontwikkelen, uitvoeren, en voor bereiden op terrorisme gevolg bestrijding.</p>	<p>Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving</p> <p>a. In 2019 heeft GHOR Twente geadviseerd op ontwikkelingen binnen ruimtelijke ordening waarbij sprake was van externe veiligheidsrisico's. GHOR Twente heeft zich specifiek gericht op zelfredzaamheid van inwoners in het effectgebied van de risicoactiviteit. Hierbij heeft afstemming plaatsgevonden met de adviseurs van Brandweer Twente. Wanneer er tevens sprake was van bedreigingen op het terrein van de volksgezondheid, is dit afgestemd met de adviseurs van GGD Twente.</p> <p>In 2019 zijn methodieken opgesteld voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het beoordelen van de zelfredzaamheid van mensen met een beperking - Het proces GHOR-advisering Externe Veiligheid <p>b. In 2019 heeft GHOR Twente een Table Top voor de witte keten georganiseerd. In deze Table Top is de rol van de politie tijdens een (dreiging op) terroristische aanslag besproken. Daarnaast zijn twee scenario's voorgelegd aan de witte keten. Aan de hand hiervan is met elkaar besproken wat de gevolgen zouden kunnen zijn voor onze zorgpartners. De nadruk hierbij lag op de omstandigheden binnen het zorgproces. Deze kunnen bij TGB anders verlopen dan bij een ander grootschalig incident.</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>c. Evenementen advisering en beleidsontwikkeling.</p> <p>d. Participeren in het traject 'ziekte en antibioticaresistentie' in samenwerking met de GGD en Acute Zorg Euregio.</p> <p>e. Vervoltraject Jodiumprofylaxe</p>	<p>c. In 2019 heeft GHOR Twente geadviseerd op 41 multidisciplinaire evenementen en op 37 monodisciplinaire evenementen. Saxion studenten hebben in 2019 onderzoek gedaan naar de toepasbaarheid van de operationele briefing voor ketenpartners. Dit heeft geresulteerd in een nieuw format voor de briefings tijdens evenementen.</p> <p>d. In 2019 heeft GGD Twente dit in samenspraak met de GHOR verder opgepakt.</p> <p>e. GHOR Twente is in 2019 betrokken geweest bij de jodiumprofylaxe kernongevallen. De in 2018 genoemde ontwikkelpunten; predistributie 100 km zones/groepslocaties en het nooddistributieplan, konden zowel landelijk als regionaal nog niet verder uitgewerkt worden. Om voortgang te bevorderen is besloten deze onderwerpen direct onder de beheerstructuur voor het Nationaal Crisisplan Stralingsincidenten onder te brengen.</p>
<p>Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie</p> <p>a. Risico en crisiscommunicatie. In samenwerking met VRT, de verbinding maken. Tussen operationele GHOR functies en het aangeven van informatie bij communicatie woordvoering.</p> <p>b. OTO GHOR: Uitvoeren en participeren in het multi OTO traject</p>	<p>Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie</p> <p>a. <u>Crisiscommunicatie</u>: Hiervoor is een bijdrage geleverd aan de 14 systeem oefeningen van de crisisorganisatie in de Twentse gemeenten, waarvan 1 systeemtest. Naast de multidisciplinaire oefeningen zijn er ook verschillende monodisciplinaire oefeningen geweest zoals de GGB oefening (zie 4b).</p> <p>b. In 2019 is het OTO-beleidsplan en het OTO-jaarprogramma ontwikkeld en uitgevoerd. Op basis hiervan zijn de volgende activiteiten uitgevoerd.</p> <p><u>Mono</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 Ovd-G in opleiding bij het IFV - 2 HINGz in opleiding bij het IFV - 3 ACgz in opleiding bij het IFV - 3 deelnemers opleiding basisstof GHOR - 8 deelnemers Ovd-G en 1 deelnemer AC Wasstraat Energietransitie - 3 deelnemers Table Top Terrorisme Gevolg Bestrijding - 3 deelnemers Table top Operationeel Leider - Directeur Publieke Gezondheid - Bovenregionale Ovd-G dagen totaal 10 Ovd-G'en - 1 bovenregionale oefening ACgz - 1 Bijeenkomst GGD/GHOR (let's shake hands) - 1 oefening Amb.Oost/RAV Table Top plus - 1 oefening Alg. Comm.gz/Oper. Leider Expertsessie - 4 OTO-dagen voor alle repressieve functies (ACgz, HINGz, OvdG en DPG) - 3 Informatie Coördinatie-trainingen (ICO) - 1 Oefening Salland tunnel RWS/Politie - 1 Netwerkmiddag HIN-ACgz (IFV) - 1 opleiding Masterclass Flip-over - 1 Intervisie bijeenkomst Terrorisme Gevolg Bestrijding voor DPG'en

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>c. Evaluatie en lerende organisatie: Mono GHOR en multidisciplinair</p>	<p>c. 1 GGD Table Top plus dagen Chemisch-, Biologisch-, Radiologische, Nucleaire (CBRN) Vught, OvD-G</p> <p><u>Multi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 13 systeem oefeningen met deelname van de OvD-G, ACgz, HINGz en DPG (totaal deelname 53 personen) - 1 systeemtest met deelname van de OvD-G, ACgz, HINGz en DPG (totaal deelname 5 personen) - 1 Salland Tunnel Nachtoefening (RWS) deelname 2 OvDG'en - 1 Multi leerevent Twente - 2 Opleidingen Crisisbeheersing en Rampenbestrijding - 1 OvD Multidag <p>In 2019 zijn er 53 inzetten geweest met een totaal van 90 uren over 8 OvD-G-en. In 2019 zijn de GRIP incidenten door de multidisciplinaire kenniskring geëvalueerd. GHOR Twente maakt hier deel van uit. Naast deze Multi-evaluatie, evalueert GHOR Twente alle monodisciplinaire inzetten op maat.</p>
<p>Samenwerking zoeken en intensiveren</p> <p>a. Partners van zorgcontinuïteit in hun kracht zetten.</p> <p>b. Convenanten herzien.</p> <p>c. Communiceren met en informeren van partners, zichtbaarheid van de GHOR.</p>	<p>Samenwerking zoeken en intensiveren</p> <p>a. In 2019 heeft de bestuurlijke ronde plaatsgevonden waarin de Twentse zorgorganisaties zijn bezocht. Daarnaast is gesproken met de coördinatoren van de veiligheidsfunctionarissen binnen de zorgorganisaties. Hierbij zijn actuele thema's opgehaald en is de behoefte aan opleiding, trainen en oefeningen geïnventariseerd. De opgehaalde thema's zijn tijdens een themadag zorgcontinuïteit met de verschillende partijen besproken. Op basis van de inventarisatie hebben in 2019 de eerste (hernieuwde) oefeningen plaatsgevonden, de planning hiervan loopt door in 2020.</p> <p>b. In 2019 zijn de samenwerkingsafspraken en convenanten met Ambulance Oost en de Huisartsenzorg Twente herzien. Daarnaast zijn gesprekken gestart met Acute zorg Euregio en het Nederlandse Rode Kruis.</p> <p>c. Net als voorgaande jaren zijn er vier edities van het magazine 112 Netwerk verschenen. Dit magazine is gericht op organisaties in de acute zorg in Twente en de Achterhoek. Zowel bij interne als bij externe netwerkbijeenkomsten zijn collega's van de GHOR aanwezig geweest of hebben een bijdrage in bijvoorbeeld de vorm van een presentatie geleverd. Voorbeelden zijn bijeenkomsten over terrorismegevolgbestrijding, zorgcontinuïteit en slachtofferinformatie en -communicatie.</p>

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
<p>d. Ketenpartners meer betrekken, niet alleen bestuur maar ook tussenmanagementlaag en werkvloer, ook operationeel informatiemangers, crisis coördinatoren.</p> <p>e. Positiebepaling GGD en ROAZ (base) via communicatie verbeteren.</p> <p>f. Positie GHOR tov andere hulpdiensten, in vakgroepen en werkgroepen.</p>	<p>d. GHOR Twente heeft in 2019 tijdens het festival 'Zorg voor morgen' van het ZGT, de medewerkers van het ZGT d.m.v. een presentatie laten kennis maken met GHOR Twente.</p> <p>In samenspraak met Acute Zorgbureau Euregio, Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland en Veiligheidsregio IJsselland, zijn in 2019 ICO-trainingen gegeven aan ziekenhuizen, GGD en Ambulance diensten uit de Oost 3 regio's. Deze ICO-trainingen krijgen een vervolg in 2020.</p> <p>e. Drie maandelijks vindt een overleg plaats tussen GHOR Twente en BAZE. GHOR Twente is voorzitter van de expertgroep crisisbeheersing van BAZE. Daarnaast sluit de DPG aan bij het ROAZ. In de bovengenoemde overlegvormen heeft GHOR Twente haar positie bepaald en vormgegeven t.o.v. GGD en ROAZ(BAZE).</p> <p>f. In 2019 heeft GHOR Twente meegewerkt aan de doorontwikkeling van het Raamwerk Regionaal Beheersplan Zorgcontinuïteit. Er zijn hierbij beheersmaatregelen opgehaald bij ketenpartners en toegevoegd aan het beheersplan.</p> <p>Daarnaast heeft de GHOR geparticipeerd in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening (MOOI) - Projectgroep werkwijze slachtofferbeeld in LCMS - Landelijk netwerk netcentrisch werken gz - Landelijke vakgroep informatiemanagement - Netwerk functioneel beheer gz - Overleggen m.b.t., evenementenadvisering - Vakgroep Risicobeheersing - Project Zelfredzaamheid - Samenwerking advisering met GGD - Werkgroep kernongevallenbestrijding - Werkgroep kernongevallenbestrijding Noord Oost Nederland - Kwaliteit Oost 5 (mono en Multi) - Multidisciplinaire werkgroep operationele ondersteuning - Landelijke werkgroep GGD/GHOR Nederland Zorgcontinuïteit - Landelijk werkgroep GGD/GHOR Nederland informatiemanagement voor zorgcontinuïteit - Projectgroep terrorisme Witte Keten - Projectgroep klantarena - Multidisciplinaire werkgroep slachtofferinformatie - Deelname kenniskring VRT - OTO Oost 5 - Werkgroep multidisciplinaire vakbekwaamheid - Werkgroep systeemoefeningen - Verschillende projectgroepen t.b.v. multi-activiteiten en bijeenkomsten - Oost 5 Evenementen overleg - Landelijk overleg evenementenadviseurs GHOR - Regionaal overleg evenementenadviseurs. - Landelijk hoofden overleg - Landelijk TGB overleg - Voorzitter Expertgroep Crisisbeheersing - Agendacie. ROAZ - Oost 5 hoofden overleg

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
g. Samenwerking Oost 5.	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg Transitie meldkamer - Business Intelligence Oost 5 - Vakgroep OOV - BVO - Agendacie. Bestuursvergaderingen - ROAZ-GGD- GHOR overleg <p>g. In 2019 is de samenwerking op het gebied van kwaliteit Oost 4 verder vormgegeven in een voorstel aan de hoofden. Hierbij is een audit methodiek opgesteld waarin de nullijn m.b.t. kwaliteit GHOR is bepaald. Deze is tevens gepresenteerd tijdens de Multi Kwaliteit tweedaagse. In 2020 worden m.b.v. een checklist audits uitgevoerd. In 2019 zijn met Oost 5 OTO, drie bovenregionale OvD-G-dagen georganiseerd en een Training ACgz - en Oost 5. Er is op Oost 5 niveau structureel OTO-overleg.</p>
h. Participeren in grensoverschrijdende samenwerking met de Acute zorg Euregio.	h. De samenwerking is in 2019 voortgezet en heeft zich gericht op het ontwikkelen van planvorming crisisorganisatie.

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitie niveau (2019)	Rekening niveau (2019)
Advisering GHOR bij C evenementen	3	Regionaal evenementen beleid	100%	100%
Sleutelfuncties bemenst	4	Reg. crisisplan	100%	100%
GHOR sleutelfunctionarissen opgeleid en min. 1x per jaar beoefend	4	OTO jaarplan	85%	100%
Evaluaties na inzet	4	Evaluaties na inzet	100%	100%

Wat heeft het gekost?

GHOR (in €)	Lasten	Baten
Bedrijfsvoering GHOR	898.110	910.697
GHOR functionarissen	343.728	0
Opleiding, training en oefenen	113.089	101
Operationele planvorming	74.188	41.243
Innovatie	0	0
Totaal GHOR	1.429.115	952.041
	477.074	

3.4 Programma Gemeenten

Portefeuillehouder	P. Welman
Programmamanager	Jan Eshuis

Samenvatting

De Wet Veiligheidsregio's stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Binnen deze kolom is de coördinerend gemeentesecretaris belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen voor crisisbeheersing en bevolkingszorg. De uitvoering van de taken worden gedaan door de Twentse Ambtenaren Openbare Veiligheid (AOV) en het veiligheidsbureau, in samenwerking met het team bevolkingszorg en crisiscommunicatie en externe partners.

Missie en visie

De visie van de gemeentelijke kolom sluit aan bij die van de VRT en de landelijke visie 'bevolkingszorg op Orde (BZOO). Zelfredzame burgers moeten in staat worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat Bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn. Spontane hulp uit de samenleving wordt waar mogelijk geaccepteerd, gestimuleerd en gefaciliteerd.

Trends en Ontwikkelingen
De trends, benoemd in het multi deel van deze begroting, zoals terrorismedreiging en de toenemende nadruk op zelfredzaamheid, hebben ook invloed op de kolom Bevolkingszorg en crisiscommunicatie.

Gerealiseerd	
Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
<ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg/ Crisiscommunicatie is er zowel voor de fysieke als sociale crises • Uitdragen van de visie van BZOO in Twente aan (externe) crisispartners; • Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg en crisiscommunicatie op basis van deze visie; • Zorgdragen voor een goede verbinding tussen de vakgebieden van zorg en veiligheid; • Faciliteiten van gemeenten zijn op orde voor de regionale crisisorganisatie 	Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie hebben zich verder ontwikkeld tot een vaste, gewaardeerde partner, die een serieuze en substantiële bijdrage levert aan een efficiënte en doelmatige afhandeling van acute incidenten en calamiteiten en dreigende situaties waarbij maatschappelijke onrust te verwachten is.

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
De gemeentelijke kolom, bestaande uit het veiligheidsbureau, de Twentse AOV's en het team bevolkingszorg en crisiscommunicatie, geeft uitvoering aan het jaarplan 2019. Hier staan alle activiteiten, zowel projectmatig als beheersmatig, benoemd die gerelateerd zijn aan de visie en de doelstellingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Op de inzet van de Ovd Bevolkingszorg is 25x een beroep gedaan. De vragen variëren van hulp bij (asbest)brand, afvaldumping tot schade door extreem weer. • Crisiscommunicatie is 12x ingezet. De inzet varieert van woordvoering bij acute incidenten, het maken van omgevingsanalyses bij acute en dreigende situaties en het leveren van denkkraft en advies bij casuïstiek in het sociaal domein. • Uitvoering gegeven aan het OTO programma 2019 met als high-lights: <ul style="list-style-type: none"> - netwerkdag BZ-CC: opkomst%: 64%-46%, waarderingscijfer: 8.1 - een combinatieoefening systeem-CC-BZ - table top en netwerkdag BZ - rijvaardigheidstraining Ovd BZ - doorontwikkeling in het toepassen van de cirkel van getroffen en binnen de crisiscommunicatiekolom. • Bereikbaarheidstest gemeentelijke medewerkers: 62% bereikt waarvan 92% inzetbaar.

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie- en reflectieformulieren voor BZ ontwikkelt voor evaluatie monokolom. Interne waarneming op AC en OvD BZ en externe waarneming op de stafsectie en strategisch adviseur binnen crisiscommunicatie tijdens systeemoefeningen. • Projectgroep 'Samenleving in beeld' gestart om data van gemeenten en VRT aan elkaar te koppelen. • Faciliteiten alle gemeentehuizen gecontroleerd en aangepast indien nodig. • Gestart met uitrol van O365 digitale werkomgeving voor koude en warme fase.

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitie niveau (2019)	Rekening niveau (2019)
Percentage van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom		Jaarplan 2019	80%	82% van de taken in het jaarplan 2019 zijn uitgevoerd
Percentage van de sleutelfunctionarissen, Algemeen Commandant (AC), Officier van Dienst (OVD), HINnen zijn opgeleid en geoefend		Jaarplan 2019	>80%	AC, OvD HIN BZ: 100% AC, OvD, HIN CC: 100%

Wat heeft het gekost?

Gemeenten (in €)	Lasten	Baten
Gemeentelijke processen	313.391	354.838
Bevolkingszorg	271.714	179.385
Totaal Gemeenten	585.105	534.223
	50.882	

4 Paragrafen

De paragrafen bevatten belangrijke informatie voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente op korte en lange termijn. Dit inzicht is belangrijk, omdat de behandelde onderwerpen grote financiële gevolgen kunnen hebben en daardoor de realisatie van de programma's kunnen beïnvloeden.

In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van beleidsvoornemens van beheersmatige aspecten, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2018. Hierbij is tevens rekening gehouden met actuele ontwikkelingen. In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de volgende paragrafen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;

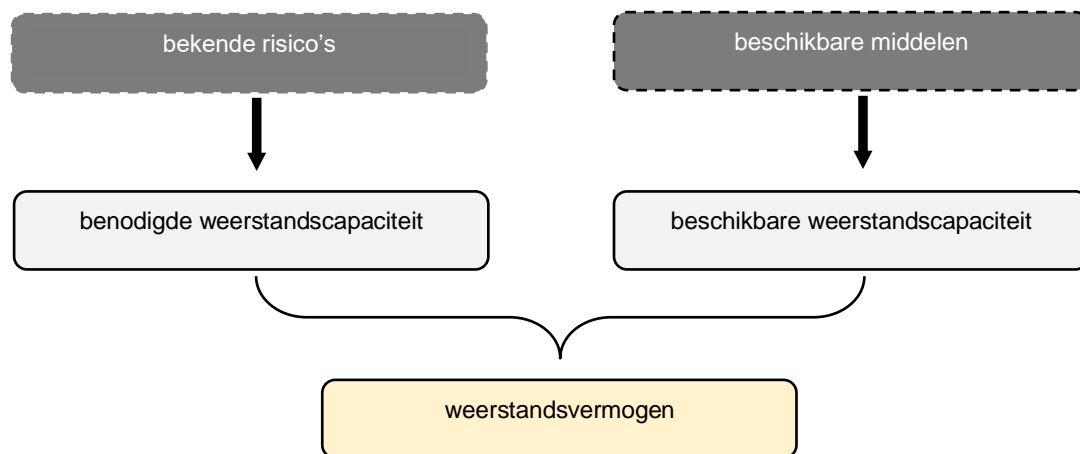
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf omvat zowel de beschikbare weerstandscapaciteit als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Al afgedekte risico's, via voorzieningen of verzekeringen, hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien hoe robuust de begroting van de VRT is voor wat betreft het kunnen opvangen van risico's.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

- a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit);
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit komt tot uiting in de benodigde weerstandscapaciteit.

Schematisch:

De in 2019 vastgestelde nota risicomanagement en weerstandsvormogen stelt hiervoor de beleidskaders. Daarin wordt onder andere ingegaan op wat als beschikbare weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

4.1.1 Terugblik risico's begroting 2019

In de programmabegroting 2019 zijn de onderstaande majeure risico's en bijbehorende risicobedragen (kans x impact) opgenomen, die in de bedrijfsvoering van VRT (deels) niet zijn gedekt door voorzieningen en/of verzekeringen. Diverse risico's zijn opgetreden en hebben in 2019 geleid tot kostenuitzettingen.

Omschrijving	Risicobedrag	Opgetreden in 2019
TSC exploitatie	€ 527.000	Nee
Vervanging brandweermaterieel en materiaal	€ 170.000	Ja (deels)
Informatieveiligheid	€ 151.000	Nee
Langdurig verzuim en arbeidsongeschiktheid	€ 140.000	Ja
Vrijwilligers korter in dienst bij de brandweer	€ 105.000	Ja
Individueel keuze budget (IKB)	€ 98.000	Ja
Risicoclaims beroepsziekte brandweer	€ 45.000	Nee

Toelichting opgetreden risico's

Vervanging brandweermaterieel en materiaal

Het gaat om het risico dat prijzen van het specialistische brandweermaterieel en materiaal sneller stijgen dan de reguliere prijsindex, onder andere door een gebrek aan marktwerking. In 2019 heeft zich dat voorgedaan bij onder meer investeringen in uitrukpakken.

Langdurig verzuim en arbeidsongeschiktheid

In 2019 zijn meerdere medewerkers langdurig ziek geweest en dit heeft geleid tot kosten voor inhuur van personeel.

Vrijwilligers korter in dienst bij de brandweer

De kosten van opleidingen zijn toegenomen als gevolg van een extra groep nieuwe vrijwilligers.

Individueel keuze budget (IKB)

In 2018 is het IKB (Individueel Keuze Budget) ingevoerd. Een onderdeel daarvan is dat de 2 dagen bovenwettelijk vakantieverlof zijn omgezet in geld (0,8% extra salaris). Het merendeel van de medewerkers heeft geen verlof teruggekocht. Dat betekent dat het risico op hogere salariskosten daadwerkelijk is opgetreden. In de begroting 2020 is deze verhoging van salariskosten meegenomen in de technische uitgangspunten.

4.1.2 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit dient om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. We maken hierbij onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.

Gemeentelijke middelen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

De VRT beschikt per 31 december 2019 over een Algemene Reserve van € 370.704. Het deel van de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rust bedraagt in totaal € 538.149.

Rijksmiddelen

Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. In het verleden is vanuit incidentele stimuleringsmiddelen een post onvoorzien gevormd. Dit is echter volledig ingezet ter dekking van de negatieve jaarrekeningresultaten 2016 en 2018.

De omvang van de totale weerstandscapaciteit bedraagt daarmee per 31 december 2019 **€ 908.853**.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de

begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

4.1.3 Benodigde weerstandscapaciteit

Risico's

Jaarlijks wordt, conform beleidskader, het financiële risicobeeld in termen van kans en impact geactualiseerd. In het beleidskader zijn kans en impact in ordinale scores tot uitdrukking gebracht in een range van 1 (= klein) tot 5 (= groot). Een risico is daarom minimaal gewaardeerd op 1 en maximaal op 25. Risico's met een score vanaf 9 (oranje en rode scores) wegen mee in de weerstandscapaciteitsberekening. Risico's met een score lager dan 9 (groene scores) in beginsel niet tenzij het geheel ervan uitstijgt boven 1% van het begrotingsniveau. Begin 2020 is het risicobeeld geactualiseerd. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's (met een oranje score) opgenomen.

Omschrijving	Kans x Impact
Twente Safety Campus exploitatieresultaat	€ 300.000
Vervanging brandweermaterieel en materiaal	€ 190.000
Langdurig verzuim en arbeidsongeschiktheid	€ 175.000
Vervanging kazernes	€ 109.000
Totaal	€ 774.000

Risico's die zijn opgetreden of die gaan optreden

Opgetreden risico's of risico's die op zeker gaan optreden, tellen mee in de benodigde weerstandscapaciteit. In het beleidskader is vastgelegd dat risico's met een structurele impact worden gekwantificeerd op basis van 3x de jaarlast. Daarmee wordt verondersteld dat de organisatie in staat is het structurele effect van risico's binnen een termijn van 3 jaar op te vangen. In die redenering is daarom voor onderstaande risico's die zijn opgetreden of gaan optreden een aflopende risicoscore aangehouden ter berekening van de weerstandscapaciteit. De score vervalt dus volledig na 3 jaar (of eerder, afhankelijk van het moment waarop het effect is ondervangen).

Omschrijving	Bedrag
Gelijke behandeling beroeps en vrijwilligers	€ 1.200.000
Vrijwilligers korter in dienst	€ 150.000
Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)	€ 100.000
Totaal	€ 1.450.000

De uitkomsten van de risico-inventarisatie en de toelichting op de te nemen maatregelen zijn uitgebreider opgenomen in de programmabegroting 2021.

4.1.4 Beoordeling weerstandsvermogen

Aantal geïdentificeerde risico's	15
Aantal groene scores (waardering 1-8)	11
Aantal oranje scores (waardering 9-16)	4
Aantal rode scores (waardering 17-25)	0
Is de som van de groene scores > 1% van de begroting	Nee
Hoe hoog stijgt de som van groene scores hierboven uit?	n.v.t.
Zijn de rode scores alleen exogeen (ontstaan buiten de invloedssfeer van de organisatie)?	n.v.t.
Berekende omvang van het risico (oranje, rode en groene scores boven de drempel en risico's die zijn opgetreden of gaan optreden)	€ 2.224.000
Beschikbare weerstandscapaciteit ter dekking van de risico's (stand per 31-12-2019)	€ 908.853
Weerstandsratio feitelijk o.g.v. huidig risicobeeld	41%
Weerstandsratio toegestaan (cf. beleidskader)	70%

Uit het recapitulerende beeld blijkt dat de feitelijke weerstandsratio ruim onder de norm zit. De ratio is exclusief het te bestemmen resultaat 2019. Bij toevoeging van het resultaat aan de algemene reserve wordt de ratio 43%.

4.1.5 Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing - in aanvulling op de ratio weerstandsvermogen - een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte Veiligheidsregio Twente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor Veiligheidsregio Twente. Daarom worden deze kengetallen niet meegenomen in deze paragraaf.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote laat het niveau van de schuldenlast zien, ten opzichte van de baten. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten op de exploitatie drukken.

	Jaarrekening 2019	Begroting				
		2020	2021	2022	2023	2024
1a Netto schuldquote	89,2%	91,7%	103,2%	100,5%	99,4%	99,6%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	89,1%	91,6%	103,0%	100,3%	99,3%	99,5%

De toename per 2020 en 2021 resulteert uit de beoogde investeringen in nieuwbouw kazernes (Almelo, Glanerbrug) en de daarvoor benodigde financiering. Ook worden in 2021 nieuwe tankautospuitten aangeschaft. Na 2021 wordt een relatief laag investeringsniveau verwacht, zodat de schuldquoten weer gaan afnemen.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is de verhouding eigen vermogen/balanstotaal en geeft inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

	Jaarrekening 2019	Begroting				
		2020	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteitsratio	4,0%	4,3%	4,0%	1,8%	1,6%	1,5%

VRT heeft al sinds de oprichting een beperkt eigen vermogen en daarmee een lage solvabiliteit. De terugval per 2022 komt voort uit de verwachte afbouw van de reserves FLO.

3. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is nodig om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte nodig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

	Jaarrekening 2019	Begroting				
		2020	2021	2022	2023	2024
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

4.1.6 Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen in relatie tot de financiële positie

De structurele baten en lasten zijn in evenwicht. Het eigen vermogen is klein en kan tijdelijke verstoringen in dit evenwicht maar beperkt opvangen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Hierbij wordt ingegaan op het onroerende deel van de kapitaalgoederen en het materieel. De onderhoudsaspecten van de overige kapitaalgoederen zijn minder noemenswaardig.

Gebouwen

Met de overheveling van de brandweertaak per 1-1-2013 zijn de onroerende en roerende activa van de 14 lokale brandweerkorpsen overgedragen. Veiligheidsregio Twente draagt per die datum zorg voor het onderhoud en beheer van 39 gebouwen (45.000 m²). Daarvan zijn 31 gebouwen in eigendom. De boekwaarde van de 31 panden tezamen bedraagt per ultimo 2019 33,9 mln

Het beheer van de vastgoed portefeuille is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een Servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schades. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van onderliggende onderhoud- en beheersplannen. De plannen worden periodiek tegen het licht gehouden en op onderdelen herijkt. Uitgangspunt daarbij is dat het onderhoud wordt afgestemd op conditieniveau 3

Het bijbehorende onderhoudsbudget is de laatste jaren gefixeerd op € 0,9 mln. Dit budget bleek ook in 2019 toereikend. De onderhoudsuitgaven zijn meer dan voorheen preventief (planbaar) van karakter en terug te brengen naar een lager structureel niveau. Al kunnen prijsschommelingen vanwege conjunctuurbewegingen die trend vertekenen.

In 2019 zijn o.a. de volgende majeure onderwerpen opgepakt:

- actualisering van het meerjarenonderhoudsplan en de acties die daaruit voortvloeien.
- afronding aanbesteding nieuwbouw Glanerbrug
- uitwerking concept voor nieuwbouw kazernes Almelo en Hengelo

Materieel

VRT beschikt over een groot arsenaal aan voertuigen. Ruwweg zijn deze op te delen in voertuigen die voor operationele taken worden ingezet (zoals tankautospuiten) en dienstvoertuigen. In totaal gaat het om c.a. 100 voertuigen voor incidentbestrijdende activiteiten. En een 90-tal dienstvoertuigen bedoeld voor brandveiligheidstaken, aan de operatie ondersteunende activiteiten (zoals logistiek) en personele vervoersbewegingen binnen en buiten Twente.

Voor al dit materieel is een bumper-tot-bumper-concept geïntroduceerd, waarmee zowel de voertuigen als materialen zoals ademluchtapparatuur op één locatie worden onderhouden en gekeurd. Dit om redenen van efficiency en betere sturing op het beheer van de roerende goederen. Het bijbehorende onderhoudsbudget (out-of-pocket) bedraagt **€ 0,25 mln**. Dit budget is gefixeerd..

In 2019 was het budget niet toereikend (zie toelichting blz. 11). Er is een stijgende tendens van onderhoudsuitgaven. zichtbaar. De oorzaak daarvan is vooral gelegen in een ouder wordend wagenpark. Bij vernieuwing van het wagenpark zullen de uitgaven weer dalen tot een niveau binnen budgettair kader.

In 2019 is besloten om de tankautospuiten te heraanbesteden. Dit om budgettaire redenen. Enkele andere aanbestedingen zijn wel in 2019 afgerond. Waaronder de levering van nieuwe natuurbrandvoertuigen (CCFM's).

4.3 Bedrijfsvoering

De sector Strategie & Ondersteuning (kolom brandweer) is verantwoordelijk voor een groot aantal bedrijfsvoering-dossiers voor de gehele Veiligheidsregio Twente (VRT). Onder deze bedrijfsvoeringdossiers vallen de taakgebieden Financiën, Verzekeringen, Strategische Inkoop, HR, Personeels- en salarisadministratie en Fitheid & Arbo. Deze taakgebieden worden tevens uitgevoerd voor de kolommen brandweer, Veiligheidsbureau en GHOR binnen de VRT.

In 2019 zijn onder andere de volgende concrete resultaten geboekt:

- Realisatie overgang van de medewerkers en werkzaamheden van de personeels- en salarisadministratie & HR naar VRT per juli 2019;
- Realisatie overgang financiële administratie naar VRT per 1-1-2020
- Verdere digitalisering: Arbo- en verzekeringsprocessen, het declaratieproces voor vergoedingen van vrijwilligers en enkele HR-processen, waaronder verzuim- en verlofregistratie.
- Invoering vitaliteitsweken met daarin aandacht voor verschillende vitaliteitsthema's;
- Invoering van eigen personele (compensatie)regelingen als aanvulling op of ter vervanging van de oorspronkelijke portefeuille van personele verzekeringen.
- Organisatorische borging van informatieveiligheid (AVG)

Ten behoeve van de afstemming rondom bedrijfsvoeringprocessen heeft de organisatie een overleg ingesteld waarin de kolommen brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau zijn vertegenwoordigd.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is de overkoepelende term voor het geheel van organisatorische, technische en procedurele maatregelen, gericht op bescherming van informatie. Met de komst van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming die op 25 mei 2018 van kracht is geworden, is het thema ook meer dwingend op de agenda gezet. Bij veiligheidsregio's gaat de zorg in dit kader vooral uit naar de vertrouwelijkheid en beschikbaarheid van informatie. De privacyrisico's zijn relatief (in vergelijking met die van een gemeente) beperkt.

Data-incidenten 2019

In 2019 zijn geen datalekken gemeld aan de autoriteit. Er hebben zich wel enkele (niet aan de autoriteit meldenswaardige) incidenten voorgedaan. Onderstaand een overzicht. Daarnaast een reeks van verschillende niet meldenswaardige dataincidenten:

	Type incident	Maatregelen
<i>Datalek (landelijk)</i>	<i>Citrix-lek</i>	<i>Geen. VRT draait niet op Citrix.</i>
Data incidenten	Datavernietigingsdienst heeft afgevoerde apparatuur niet gewist. Geen impact: het betroffen thin-clients waar behoudens een opstartscherm van VRT geen data was opgeslagen.	Contract met betreffende leverancier is beëindigd. Beter waarborg en beter zicht op het vernietigingsproces bij de nieuwe dienstverlener.
	Automatische forwarding email met strafrechtelijke gegevens. Geadresseerde bleek uit dienst. Niemand had toegang tot dit adres.	Aanscherping accountbeheer en actieve monitoring van emailsettings en gebruik.
	Verlies toegangspassen (13x)	Bij constatering op afstand gedeactiveerd
	Verlies mobile devices (3x)	Bij constatering op afstand gewiped

In 2019 is het thema overgedragen van de projectorganisatie naar de lijnorganisatie. Van daaruit wordt stapsgewijs gewerkt aan een betere qua borging van informatieveiligheid. In 2019 is veel uitgegaan naar invulling van een alomvattend verwerkingsregister. Het register is naar verwachting in Q1 van 2020 gereed.

4.4 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijke én financiële band heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang wordt bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat de organisatie middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Visie en beleid op verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente heeft geen specifieke visie ontwikkeld op gebied van verbonden partijen. Het belang daarvan groeit naarmate de organisatie zich verbindt aan meer partijen. Maar dat is niet het geval. Het aantal verbonden partijen van VRT is sinds oprichting stabiel.

Risicoanalyse verbonden partijen

Het is niet nodig om de partijen waarmee VRT zich heeft verbonden te voorzien van een risicoscore. Zowel de vereniging van eigenaren als de stichting Meldkamer Twente zijn rechtspersonen die enkel in het leven zijn geroepen om de uitvoering van zaken te waarborgen. Het zijn bovendien rechtspersonen zonder personeel (en dus zonder eigen wil).

Lijst met verbonden partijen

Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlening-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie	
1.	Doelstelling	Instandhouding van het pand aan de Demmersweg, waar de Meldkamer in gevestigd is, conform het vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W.	
2.	Bestuurlijk en financieel belang	De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: <ul style="list-style-type: none">• Veiligheidsregio Twente 52 stemmen• Stichting Ambulance Oost 48 stemmen Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost. Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem.	
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.	
Financiële kengetalen (in €)		01-01-2019	31-12-2019
4.	Jaarrekeningresultaat		8.391,-
5.	Eigen vermogen	85.127,-	85.127,-
6.	Vreemd vermogen	49.043,-	32.146,-

Stichting Meldkamer Twente Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie	
1.	Doelstelling	Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen.	
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT). Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeurs van de verschillende hulpverleningsdiensten.	
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.	
Financiële kengetalen (in €)		01-01-2019	31-12-2019
4.	Jaarrekeningresultaat		126.839,-
5.	Eigen vermogen	770.087,-	844.936,-
6..	Vreemd vermogen	110.486,-	115.348,-

Stichting BOGO Brandweeropleidingen Gevestigd te Zwolle		Informatie	
1.	Doelstelling	Het bevorderen van de opleiding, oefening en training ten behoeve van de brandweer en de hulpverlening in de ruimste zin, zulks overeenkomstig, voor zover van toepassing, de richtlijnen te dezer zake van overheidswege, met dien verstande dat hieronder niet zijn begrepen commerciële en marktgerichte activiteiten.	
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	Het bestuur van de stichting bestaat naast de voorzitter, vice voorzitter en secretaris uit 6 regionale commandanten. De regionaal commandant van VRT is hier één van. Bij liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende Samenwerkingsverbanden.	
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het lid in het bestuur.	
Financiële kengetalen (in €)		31-08-2018	31-08-2019
4.	Jaarrekeningresultaat		150.064,-
5.	Eigen vermogen	2.494.625,-	2.253.932,-
6..	Vreemd vermogen	5.695.960,-	5.526.000,-

4.5 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2018 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer.

Belangrijk instrument voor de uitvoering van de treasury is de liquiditeitsplanning. Tweemaal per jaar wordt een treasurybericht opgesteld voor de portefeuillehouder Middelen. Dit bericht geeft inzicht in de stand van zaken van de treasury en legt een basis voor de uitvoering van de treasury in de komende periode.

Risico's

Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitsplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

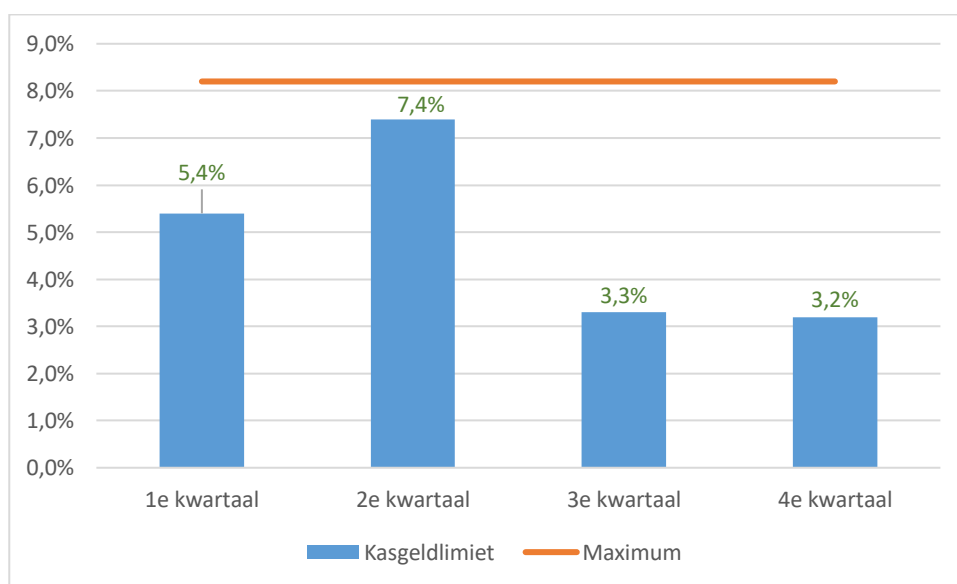
Met de gedifferentieerde leningenportefeuille van € 37,5 miljoen (stand ultimo 2019) is een groot deel van de activa met langlopende financiering afgedekt.

Wettelijke kengetallen

Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

Kasgeldlimiet

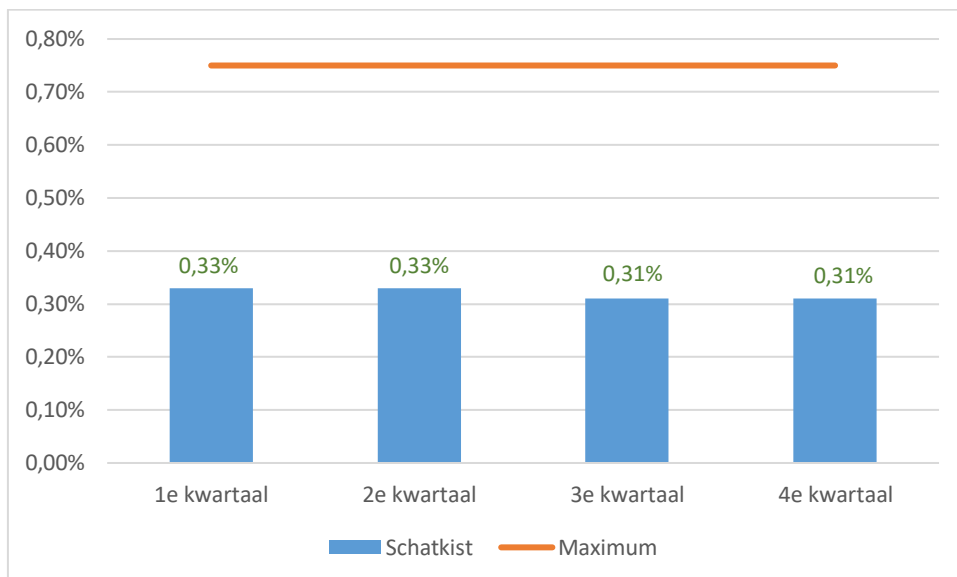
De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal (in 2019 € 4,4 mln.). De percentages voor 2019 staan in de onderstaande grafiek.

De kasgeldlimiet mag maximaal 2 kwartalen achtereen worden overschreden. In 2019 was geen sprake van een overschrijding in een kwartaal.

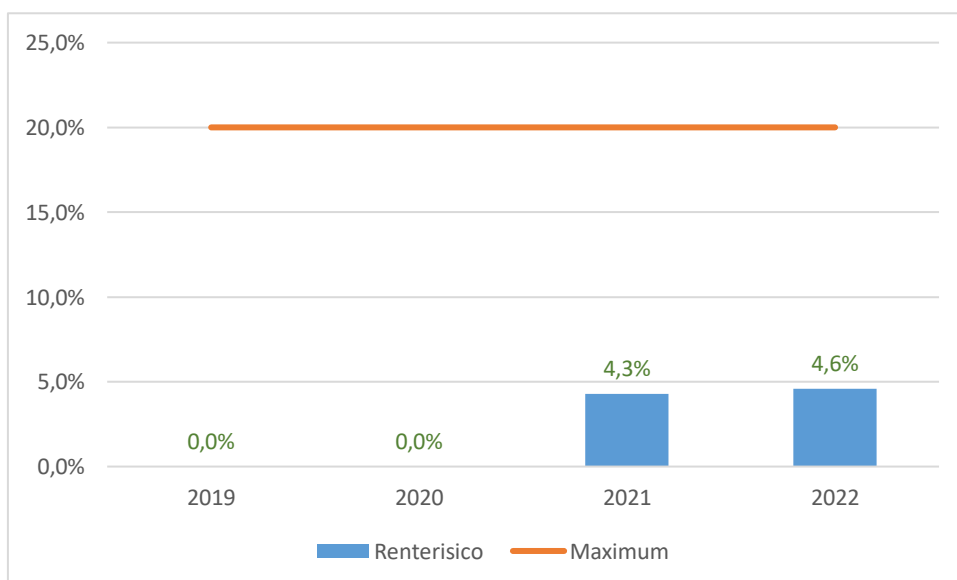
Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Vanwege het schatkistbankieren wordt gestreefd naar het minimaliseren van de overtollige middelen. De kwartaalgemiddelden voor 2019 staan in onderstaande tabel. Met de bank is automatische afdracht naar de rekening schatkistbankieren afgesproken.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (in 2019 € 10,8 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentages vanaf 2019 zijn berekend op basis van het begrotingstotaal 2019. Deze staan in onderstaande tabel en laten zien dat de norm ruimschoots wordt gehaald.

Omslagrentepercentage

Renteschema 2019 (x € 1.000,-)		
a.	de externe rentelasten over korte en lange financiering	1.081
b.	de externe rentebaten over de korte en lange financiering	32
	Saldo rentelasten en rentebaten	1.049
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	n.v.t.
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	n.v.t.
c3.	De rentebaar van door-verstreekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t.
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
d1.	Rente over eigen vermogen	n.v.t.
d2.	Rente over voorzieningen	n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0
e.	De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	1.055
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	6 -/-

De afwijking tussen de werkelijk rentelasten € 1.049.000,- en de toegerekende rentelasten € 1.055.000,- bedraagt € 6.000,-. Deze afwijking bedraagt 0,6% van de werkelijke rentelasten en ligt hiermee binnen de limiet (25%) waardoor een correctie niet nodig is.

Jaarrekening

5 Balans per 31-12-2019

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de reserves

ACTIVA (in €)	Ultimo 31-12-2019	Ultimo 31-12-2018
1. Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	52.355.767	52.735.674
Gronden en terreinen	4.243.000	4.010.116
Bedrijfsgebouwen (incl. civieltechnische aanpassingen)	28.586.828	29.387.902
Vervoermiddelen	12.614.679	12.291.048
Machines, apparaten en installaties	384.945	214.605
Overige materiële vaste activa	6.526.314	6.832.003
2. Financiële vaste activa	72.610	72.610
Overige langlopende leningen u/g	72.610	72.610
Totaal vaste activa	52.428.377	52.808.284
Vlottende activa		
3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.145.747	2.237.122
Vorderingen op openbare lichamen	169.692	776.521
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.741.420	1.085.002
Overige vorderingen	215.486	216.860
Kortlopende vorderingen	19.150	158.738
4. Liquide middelen	150.890	149.991
Kassaldi	0	50
Bank- en girosaldi	150.890	149.941
5. Overlopende activa	1.688.863	1.171.771
Overige vooruitbetaalde bedragen	1.121.200	739.410
Nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen:		
Europese overheidslichamen	6.319	0
Het Rijk	0	0
Overige Nederlandse overheidslichamen	352.587	400.435
Overige nog te ontvangen bedragen	208.757	31.926
Totaal vlottende activa	4.985.500	3.558.884
TOTAAL GENERAAL	57.413.877	56.367.168

PASSIVA (in €)	Ultimo 31-12-2019	Ultimo 31-12-2018
Vaste passiva		
6. Eigen vermogen	2.145.993	1.319.056
Algemene reserve	-102.979	-47.649
Bestemmingsreserve	2.192.767	1.749.320
Nog te bestemmen resultaat	56.206	-382.615
7. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	37.500.000	37.500.000
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	37.500.000	37.500.000
Totaal vaste passiva	39.645.993	38.819.056
Vlottende passiva		
8. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.558.700	13.953.782
Kasgeldleningen	6.400.000	6.000.000
Overige schulden	8.158.700	7.953.782
9. Overlopende passiva	3.209.183	3.594.330
Vooruitontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen:		
Europese overheidslichamen	15.490	17.813
Het Rijk	2.885.391	3.166.608
Overige Nederlandse overheidslichamen	308.302	409.910
Totaal vlottende passiva	17.767.883	17.548.112
TOTAAL GENERAAL	57.413.877	56.367.168

6 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma's (x € 1.000,-)	Begroting 2019 voor wijziging			Begroting 2019 na administratieve wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Multidisciplinaire onderwerpen	2.366	2.060	306	2.850	2.552	298	2.564	1.977	587
Brandweer	6.769	38.961	-32.192	6.731	39.114	-32.384	8.262	40.686	-32.424
GHOR	948	1.348	-401	948	1.226	-278	949	1.206	-258
Gemeenten	447	471	-24	447	471	-24	534	585	-51
Subtotaal	10.530	42.840	-32.310	10.976	43.363	-32.388	12.309	44.454	-32.145
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>									
Gemeentelijke bijdrage	43.281		43.281	43.281		43.281	43.281		43.281
Overhead	59	11.030	-10.971	210	11.103	-10.893	621	10.929	-10.309
Heffing VPB			0			0			0
Bedrag onvoorzien			0			0			0
Subtotaal	43.340	11.030	32.310	43.490	11.103	32.388	43.901	10.929	32.972
Totaal gerealiseerde saldo baten en lasten	53.870	53.870	0	54.466	54.466	0	56.210	55.383	827
Toevoegingen/ onttrekkingen aan reserves			0			0	609	1.380	-771
Onttrekking aan weerstandsvermogen			0			0			0
Gerealiseerde resultaat	53.870	53.870	0	54.466	54.466	0	56.820	56.764	56

7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economische nut:

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of aanschafwaarde. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De aanschafwaarde omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de aanschaf kunnen worden toegerekend (kosten van de architect bij nieuwbouw of de inbouwkosten van de inventaris bij vervoermiddelen). In de aanschafprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Reserves worden niet in mindering gebracht op de boekwaarde van een investering. Deze mogen wel worden gebruikt ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. Bijdragen van derden moeten op de waarde van de investering in mindering worden gebracht indien er een directe relatie aanwezig is met het actief.

Implementatiekosten van software kunnen alleen worden geactiveerd wanneer het een eigen actief betreft of indien er sprake is van gebruiksrechten voor onbepaalde duur. In andere gevallen worden implementatiekosten jaarlijks in de exploitatie begroot en verantwoord.

Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt vanaf het moment van ingebruikneming jaarlijks afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Bij materieel wordt rekening gehouden met een restwaarde van 5%.

Op grond wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

• Gronden en terreinen	n.v.t.
• Woonruimten	10 - 40
• Bedrijfsgebouwen	10 - 40
• Vervoermiddelen	3 - 20
• Machines, apparaten en installaties	3 - 10
• Overige materiële vaste activa	diverse

Inhaalafschrijving

Extra afschrijvingen vloeien voort uit duurzame waardeverminderingen van het actief (art. 65 lid 1). De waardevermindering wordt bij constatering als last genomen.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Niet van toepassing.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door instemmen van het algemeen bestuur. Dit gebeurt aan de hand van een format waarin wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

8 Toelichting op de balans per 31-12-2019

Alle bedragen zijn in euro's.

1. Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Overige investeringen met een economisch nut	52.355.767	52.735.674
Totaal materiële vaste activa	52.355.767	52.735.674

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	4.243.000	4.010.116
Bedrijfsgebouwen	28.586.828	29.387.902
Vervoermiddelen	12.614.679	12.291.048
Machines, apparaten en installaties	384.945	214.605
Overige materiele vaste activa	6.526.314	6.832.003
Totaal investeringen economisch nut	52.355.767	52.735.674

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer. De kolom 'afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen' en 'bijdrage van derden' is achterwege gelaten, omdat dit niet van toepassing was in 2019.

	Boekwaarde 31-12-2017	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	4.010.116	232.884	-	-	4.243.000
Bedrijfsgebouwen	29.387.902	568.775	123.792	1.246.057	28.586.828
Vervoermiddelen	12.291.048	2.215.458	153.674	1.738.152	12.614.679
Machines, apparaten en installaties	214.605	281.106	-	110.766	384.945
Overige materiele vaste activa	6.832.003	1.913.029	-	2.218.718	6.526.314
Totaal invest. econ. nut	52.735.674	5.211.253	277.466	5.313.694	52.355.767

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld:

Omschrijving	Besteding 2019
Natuurbrandbestrijdingsvoertuigen	1.879.050
Kleding (o.a. uitrupakken, handschoenen, helmen en laarzen)	598.795
ICT voorzieningen (mobiele devices, werkplekken, servers)	573.905
Nieuwbouw- en verbouwprojecten (o.a. Hengelo en Almelo, Vriezenveen)	444.983
Dienstvoertuigen, dienstbussen en personeel-materieelwagens	209.632
Grond nieuwbouw kazerne Glanerbrug	232.884
Klimaat- en luchtbehandelingsinstallaties	203.238
Tankwagens	157.836
Verbindings- en alarmeringsmiddelen en camera's	150.681
Totaal investeringen	4.451.004

2. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investing	Des- investering	Afloss. / Afschr.	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Overige langlopende leningen						
Hypothecaire leningen personeel	72.610	-	-	-	-	72.610
Totaal financiële vaste activa	72.610	-	-	-	-	72.610

Per 31 december 2019 wordt niet overwogen om vaste activa af te stoten.

Vlottende activa

3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	169.692	776.521
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.741.420	1.085.002
Overige vorderingen		
Debiteuren	189.762	192.126
Overige vorderingen	25.724	24.735
Kortlopende vorderingen	19.150	158.738
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	3.145.747	2.237.122

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet.

Middelen buiten de schatkist gehouden:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2019					
(1)	Drempelbedrag	388,48206			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	195	198	193	169
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	193	191	196	219
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	51.798			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	51.798			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	388,482			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	17.583	17.999	17.726	15.560
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	195	198	193	169

Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

4. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kasgelden	-	50
Rekening-courant tegoeden banken	150.890	149.941
Totaal liquide middelen	150.890	149.991

5. Overlopende activa

De post overlopende activa zijn als volgt te onderscheiden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Overige vooruitbetaalde bedragen	1.121.200	739.410
Nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen:		
Europese overheidslichamen	6.319	-
het Rijk	-	-
overige Nederlandse overheidslichamen	352.587	400.435
Overige nog te ontvangen bedragen	208.757	31.926
Totaal overlopende activa	1.688.863	1.171.771

Overige vooruitbetaalde bedragen is als volgt opgebouwd:

- Verantwoording repressieve opleidingen ad. € 606.805,-
- Verantwoording niet repressieve opleidingen ad. € 24.800,-
- Diverse licentiekosten voor het dienstjaar 2020 die eind 2019 zijn betaald ad. € 376.117,-
- Overheid meerkeuzepolis 2020 die eind 2019 is betaald ad. € 51.339,-
- Overige facturen die betrekking hebben op het dienstjaar 2020 die eind 2019 zijn betaald ad. € 62.139,-

Passiva

Vaste passiva

6. Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene Reserve	-102.979	47.649
Bestemmingsreserves:		
overige bestemmingsreserves	2.192.767	1.749.320
Resultaat na bestemming	56.206	382.615
Totaal eigen vermogen	2.145.993	1.319.056

De algemene reserve is als volgt opgebouwd:

- Algemene reserve: € 370.704
- Reserve FLO Enschede: € 410.102 -
- Reserve FLO Borne: € 63.582 -

Reserve FLO Enschede

Gemeente Enschede en Veiligheidsregio Twente hebben op 16 oktober 2013 sluitende afspraken gemaakt over de afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. Deze additionele set afspraken is vastgelegd in een juridisch bindende overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat Veiligheidsregio Twente een vordering van gemeente Enschede ad. € 1.980.000 accepteert die bestaat uit in het verleden gemaakte FLO-kosten. Om deze last niet af te wentelen op de overige gemeenten is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om hiervoor een bestemmingsreserve in te stellen. Per ultimo 2019 is de stand van de reserve als uitvloeisel van deze FLO afspraak bijgesteld tot € 410.102 -.

Reserve FLO Borne

Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2^e loopbaan ingevoerd. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen is FLO-overgangsrecht afgesproken. De gemeenten hebben afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om per gemeente een egaliseringsreserve in te stellen. Aanvankelijk is hierbij aangenomen dat de afspraken over de financiering van het FLO-overgangsrecht voor het eerst in 2016 zal worden geëvalueerd. Inmiddels is het FLO-overgangsrecht zelf herzien (akkoord reparatie FLO-overgangsrecht voor brandweerpersoneel, november 2017).

In het gewijzigde overgangsrecht zijn afspraken gemaakt over langer doorwerken, maar ook over inkomstengaranties in de non-actieve periode. Een eerste doorrekening laat zien dat de financieringsafspraken niet acuut hoeft te worden gewijzigd. Maar op termijn hebben de gewijzigde afspraken wel effect. Daarom is een evaluatie van de financieringswijze, ergens in de komende periode, wel gewenst.

In het BBV staat dat het niet mogelijk/toegestaan is om een negatieve bestemmingsreserve te vormen. Derhalve zijn de bovenstaande reserves op verzoek van de accountant en conform besloten in het AB overleg van 29 juni 2015 tijdelijk in mindering gebracht op de algemene reserve.

7. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	37.500.000	37.500.000
Totaal vaste schulden van één jaar of langer	37.500.000	37.500.000

De leningenportefeuille ziet er als volgt uit:

Lening	Looptijd	Aangetrokken bij	Einddatum	Rentepercentage
2.300.000	5 jaar	NWB	17-05-2021	0,33%
2.500.000	5 jaar	NWB	04-05-2022	0,343%
3.000.000	9 jaar en 364 dagen	BNG	03-03-2023	2,68%
2.200.000	10 jaar	BNG	13-10-2025	1,33%
2.500.000	10 jaar	Gemeente Huizen	24-05-2027	1,075%
5.000.000	14 jaar en 365 dagen	BNG	03-03-2028	3,30%
5.000.000	20 jaar	NWB	04-03-2033	3,65%
5.000.000	25 jaar	NWB	04-03-2038	3,80%
10.000.000	30 jaar	NWB	04-03-2043	3,91%
37.500.000				

De rentelasten van de bovenstaande leningenportefeuille bedraagt in 2019 € 1.081.200,-.

8. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kasgeldleningen	6.400.000	6.000.000
Overige schulden		
<u>Crediteuren</u>	891.397	1.286.430
<u>Diverse overige schulden</u>		
nog te betalen	6.175.168	5.772.231
kortlopende verplichtingen	825	1.997
Rekening-courant verhoudingen en kruisposten	1.091.311	893.124
Totaal netto vlottende schulden	14.558.700	13.953.782

Nog te betalen

Boekwaarde per 31-12-2019 bestaat voornamelijk uit de volgende bedragen:

- Af te dragen loonbelasting: € 2.324.877,-.
- Netto salarissen: € 473.030,-.
- Af te dragen BTW: € 98.999,-.
- Te betalen rente vaste geldleningen over 2019: 862.176,-.
- DVO Regio Twente: € 249.749,-. De factuur betreft huur- en servicekosten en overige gebouwgebonden kosten.
- Subsidie IOV en Uiver: € 267.974,-. De (gedeeltelijke) afwikkeling van deze heeft plaatsgevonden in 2019. De uitbetaling van de subsidie zal plaatsvinden in 2020.
- Uit te betalen vergoedingen over 2019: 329.696,-. De vergoedingen over december 2019 worden in januari 2020 uitbetaald.
- Kosten inactieven FLO Brandweer: € 153.413,35.
- Detacheringen: € 212.325,-. Diverse detacheringen zijn begin 2020 in rekening zijn gebracht.
- Overige facturen die betrekking hebben op het boekjaar 2019 (o.a. onderhoud gebouwen) waarvan de betaling in 2020 zal plaatsvinden: € 409.652,-.
- Transitievergoedingen in verband met mobilisatie van personeel: € 86.138,-. Deze vergoedingen zijn in 2019 vastgesteld en de uitbetaling zal plaatsvinden in 2020.
- Afrekening energie en catering: € 145.055,-.
- Realistisch oefenweek in Zweden: € 65.706,-.
- FLO constructie van gemeente Enschede: € 495.448,-.

Op 16 oktober 2013 zijn gemeenten Enschede en Veiligheidsregio Twente definitief overeengekomen tot afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. De afspraak is vastgelegd in een juridisch bindende (en van weerszijde ondertekende) overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat de vordering ad € 1.981.790, - die gemeente Enschede in achterliggende jaren op dit dossier op Veiligheidsregio Twente heeft opgebouwd, ook als schuld in de boeken van Veiligheidsregio Twente wordt opgenomen. De verplichting is te billijken in de wetenschap dat het FLO-overgangsrecht op termijn leidt tot vrijval van budget dat gemeente Enschede met ingang van 2013 inbrengt. Met deze vrijval zal de opgenomen schuld stapsgewijs in de periode 2017-2020 worden afgelost.

De schuld van € 1.981.790, - is in boekjaar 2013 volledig als last genomen in de exploitatie. Om de exploitatielast van dekking te voorzien is een egalisatiereserve FLO-Enschede ingesteld. De betreffende reserve heeft in 2016 een negatieve stand. Deze stand is echter te verantwoorden vanwege de budgettaire vrijval op termijn. Met deze vrijval wordt het negatieve saldo met ingang van 2017 in tranches (t/m 2024) aangezuiverd. Tegelijkertijd wordt in de periode 2017-2020 de schuld die de organisatie is aangegaan met gemeente Enschede vereffend (cash-out).

De schuld wordt beschouwd als een kortlopende verplichting, omdat aan de overeenkomst met Enschede geen bepalingen voor rentevergoeding verbonden zitten.

Onderstreept wordt dat de financiering van het FLO-overgangsrecht (waarvan deze transitorische post onderdeel vormt) een bilaterale constructie is tussen betrokken gemeente en Veiligheidsregio Twente. Financiële effecten die het gevolg zijn van FLO-beleid en 2^e loopbaanbeleid (in positieve dan wel negatieve zin) worden afzonderlijk verrekend met de desbetreffende gemeente.

Rekening-courant verhouden en kruisposten

Deze post heeft voor € 993.223,- betrekking op de rekening-courant verhouding tussen VRT en Meldkamer Twente. De rekening-courant verhouding is ingesteld om het betalingsverkeer voor de stichting Meldkamer Twente als verbonden partij van de VRT te regelen.

9. Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitontvangen bedragen		
Europese overheidslichamen	15.490	17.813
het Rijk	2.885.391	3.166.607
Overige Nederlandse overheidslichamen	308.302	409.910
Totaal vooruitontvangen bedragen:	3.209.183	3.594.330

Het verloop van de vooruitontvangen bedragen in 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2018	Vemeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2019
Europese overheidslichamen	17.813	6.234	8.556	15.490
V&K / Kenniscentrum	17.813	6.234	8.556	15.490
Het Rijk	3.166.607	6.302.304	6.583.521	2.885.391
S&O / Management	49.191	3.015	38.864	13.342
S&O / Strategie & Beleid	14.095	-	-	14.095
V&K / Opleiden & oefenen	19.070	-	-	19.070
V&K / Kenniscentrum	83.147	-	33.608	49.539
B&T / Service & Beheer	9.371	15.000	3.899	20.472
Repressie / Management	20.000	-	-	20.000
GHOR / Management	299.902	-	17.166	282.737
Gemeenten	52.160	-	-	52.160
IVZ	13.613	-	13.613	-
VB / Management	2.320.939	-	123.220	2.197.719
Bestuur	285.120	6.284.289	6.353.151	216.257
Overige Nederlandse overheidslichamen	409.910	61.773	163.381	308.302
S&O / Strategie & Beleid	-	-	-	-
V&K / Kenniscentrum	260.892	-	41.258	219.634
Repressie / Management	58.517	11.896	-	70.412
IVZ	50.694	-	50.694	-
Veiligheidshuis Twente	39.808	-	27.517	12.291
VB / Management	-	49.877	43.912	5.964
Totaal	3.594.330	6.370.311	6.755.458	3.209.183

Langlopende financiële verplichtingen

In het kader van de overdracht van de brandweer zijn de contracten geïnventariseerd en voor zover mogelijk gekwantificeerd. Per ultimo 2019 beschikt de Veiligheidsregio Twente over ca. 94 lopende contracten die voornamelijk betrekking hebben op de volgende organisatieonderdelen:

- Gebouwenbeheer;
- Informatievoorziening;
- Algemeen beheer.

De jaarlast van de lopende contracten is in totaal berekend op € 8.510.852,-.

8.1 Toelichting op de mutaties van de reserves

In deze paragraaf worden de mutaties van de reserves toegelicht. De aard, reden en het oordeel per 31-12-2019 van de onderstaande reserves zijn te vinden in bijlage 3.

Naam reserve	Saldo 31-12-2018	Resultaatbestemming 2018	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen 2019	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve					
Algemene reserve	916.271	-545.567			370.704
Reserve FLO Enschede	-914.242		504.140		-410.102
Reserve FLO Borne	-49.677		-13.905		-63.582
Totaal algemene reserve	-47.649	-545.567	490.235	-	-102.979
Bestemmingsreserves					
Onderhoudskosten Meldkamer	28.058			28.058	-
Brandweermaterieelplan	154.836			9.296	145.540
Bedrijfsvoering Troned/ TSC	152.074			26.467	125.608
FLO Almelo	361.480		140.045		501.525
FLO Hengelo	785.870		185.843		971.713
Innovatie	267.001				267.001
Veiligheidshuis Twente	-	181.379			181.379
Totaal bestemmingsreserves	1.749.320	181.379	325.888	63.821	2.192.767
Totaal reserves	1.701.671	-364.188	816.123	63.821	2.145.993

8.2 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen

In 2019 zijn er geen voorzieningen aanwezig.

9 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

9.1 Analyse op afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken

De analyse op de programma's is inclusief het taakveld overhead.

Programma Multidisciplinaire onderwerpen

Overzicht baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	2.851	2.565	-286
Lasten	3.147	2.622	-525
Totaal	-296	-57	239

Analyse afwijkingen

Toelichting (x € 1.000,-)	Lasten	Baten
Voordeel op salarissen wegens het tijdelijk niet invullen van vacatures.	-52	
Met ingang van mei 2018 is het Veiligheidshuis Twente ondergebracht bij Veiligheidsregio Twente. De baten en lasten van VHT zijn dit jaar hoger uitgevallen dan begroot. Dit in verband met gemaakte kosten voor het project Triage. Deze kosten zijn volledig gedekt vanuit de ontvangen subsidie. Het resultaat op VHT wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserve.	22	40
Op het gebied van samenwerking en innovatie zijn in 2019 geen activiteiten geweest.	-51	
In verband met de meldkamertransitie zijn investeringen uitgesteld. Hierdoor is de bijdrage van de partners voor de investeringslasten ook lager uitgevallen.	-263	-195
In 2019 zijn verschillende subsidietrajecten/ projecten gestart die niet in de begroting zijn opgenomen. De kosten zijn bijna volledig gedekt vanuit de subsidie inkomsten en bijdragen van projectpartners.	280	290
De incidentele middelen zijn in 2019 niet aangesproken.	-487	-487
De kosten van Platform IVZ zijn in 2019 hoger uitgevallen. De meerkosten zijn gedekt vanuit de hogere bijdrage van de gemeenten en beschikbare incidentele middelen.	68	68
Overige afwijkingen die het resultaat zijn van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.	-42	-1
Totaal	-525	-286

Programma Brandweer

Overzicht baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten			
Repressie	1.081	1.244	163
Beheer & Techniek	1.169	1.384	215
Brandveiligheid	337	923	586
Vakbekwaamheid	492	721	229
Strategie & Ondersteuning	1.759	3.362	1.603
Troned	2.101	2.446	345
Totaal baten	6.939	10.080	3.141
Lasten			
Repressie	13.266	13.608	342
Beheer & Techniek	12.313	12.726	413
Brandveiligheid	4.207	4.659	452
Vakbekwaamheid	5.556	6.139	583
Strategie & Ondersteuning	11.939	12.347	408
Troned	2.101	2.472	371
Totaal lasten	49.382	51.950	2.569
Totaal	-42.443	-41.869	573

Analyse afwijkingen

Toelichting (x € 1.000,-)	Lasten	Baten
Brandweer algemeen		
De uitkomst is het resultaat van diverse ontwikkelingen: Het werkelijke periodiek gewogen gemiddelde loopt verder weg van de begrotingsnorm (max-1). <ul style="list-style-type: none"> • Formatie/ bezetting: verschillende vacatures zijn dit jaar tijdelijk niet vervuld. • Transitievergoedingen die zijn uitgekeerd in verband met mobilisatie van personeel. • Het werkelijke periodiek gewogen gemiddeld loopt verder weg van de begrotingsnorm (max -1. • Noodgedwongen inzet van extra menskracht (o.a. voor het naleven van de principes van schoon werken). • Het uitloopeffect (via het overgangsprotocol gegarandeerd voor het zittende personeel) is slechts ten dele in de geraamd loonsom betrokken. Daar tegenover staan inkomsten met betrekking tot detacheringen en uitkeringen (zwangerschap, ziekte etc.)	953	595
Vakbekwaamheid		
Resultaat heeft voornamelijk te maken met een onderuitputting op het investeringsbudget voor oefenmaterialen. Deze worden gefaseerd aangeschaft. Tevens zijn er vanwege de fase waarin de oefencyclus verkeert, weinig verbruiksgoederen aangeschaft. Een deel van de kosten met betrekking tot realistisch oefenen in Zweden is doorbelast richting externe deelnemers.	-40	30
Het tekort op repressieve opleidingen heeft voornamelijk te maken met de start van een groot aantal rijopleidingen eind van het jaar. In de begroting was hier geen rekening mee gehouden.	-13	
In 2019 is een nieuwe subsidietraject gestart (project Uiver). De kosten zijn bijna volledig gedekt vanuit de subsidie inkomsten.	77	68
Overige afwijkingen die het resultaat zijn van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.	1	-5
Troned		
De begroting is gebaseerd op de Business Case van 2018. Dit omdat de Business Case 2019 ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet klaar was. In 2019 zijn meer opleidingen/ oefeningen verkocht aan derden waardoor dit heeft geresulteerd in hogere baten en lasten. Daarnaast zijn er een aantal onvoorziene uitgaven geweest (energieafrekening). Het negatieve resultaat van Troned wordt gedekt vanuit de beschikbare reserve.	484	457

Toelichting (x € 1.000,-)	Lasten	Baten
De incidentele middelen zijn in 2019 niet aangesproken.	-113	-113
Brandveiligheid		
De lasten en baten van Risk Factory zijn niet begroot. De lasten zijn gedekt vanuit de incidentele middelen.	182	182
Het subsidieprogramma Impuls Omgevingsveiligheid heeft een positief effect op de exploitatie. Het verschil tussen baten en lasten betreft de uren die vanuit Veiligheidsregio Twente zijn gemaakt en subsidiabel zijn verklaard.	323	392
Overige afwijkingen die het resultaat zijn van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.	-37	6
Beheer & Techniek		
In verband met het BTW-knelpunt is een overschrijding te zien op de kapitaallasten binnen Onderhoud & Techniek. De besparingen i.v.m. de reductie op het materieel is nog niet gerealiseerd. De begrote inkomsten zijn in 2018 niet volledig gehaald.	185	-67
De kosten met betrekking tot schadeherstel is bijna volledig gedekt vanuit de schade-uitkeringen.	101	94
Het introduceren van restwaardes met ingang van 2017 en de stagnatie in de vervanging van materieel heeft voor positief effect gezorgd.	-391	
De verzekeringskosten van materieel valt hoger uit dan begroot. Daarnaast zijn er nog een paar kleinere positieve en negatieve verschillen op materieel. Hierbij gaat het om o.a. het resultaat op brandstof.	9	15
De onderhoudskosten van materieel is hoger uitgevallen in verband met het langer door laten lopen van voertuigen. Dit hangt samen met de stagnatie in de vervanging (uitstellen van aanbestedingen)	86	
In 2019 zijn wederom voertuigen verkocht wat een positief resultaat heeft opgeleverd. Het gros van de verkochte voertuigen is reeds afgeschreven.	97	191
In 2018 zijn de incidentele middelen niet aangesproken.	-54	-54
Het investeringsbudget voor vervanging van kazernes is structureel ontoereikend. In aanvulling daarop liggen de werkelijk catering- en schoonmaakkosten boven het begrotingsniveau.	194	16
De uitgaven op groot onderhoud gebouwen is lager uitgevallen dan begroot.	-73	
Energielasten zijn hoger uitgevallen i.v.m. een naheffing over de periode 2016 t/m 2019. De meterstanden van één kazerne zijn nooit geregistreerd. In de afgelopen periode is hier ook geen voorschot voor betaald.	70	
Overige afwijkingen die het resultaat zijn van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.	12	13
Repressie		
De vergoedingen voor vrijwilligers zijn in 2019 iets gunstiger uitgevallen dan begroot.	-47	
Overige afwijkingen die het resultaat zijn van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.	-36	-1
Strategie & Ondersteuning		
Saldo op ICT is nagenoeg volledig gelegen in de kapitaallasten. De vrijgevallen investeringsruimte wordt in de komende periode anders ingezet in verband met de overgang naar clouddiensten. Een aantal projectkosten doorbelast.	-63	47
De kosten voor RTR voorzieningen worden volledig doorbelast naar de deelnemende gemeenten.	72	73
OMS heeft het jaar afgesloten met een klein positief resultaat. Dit is voornamelijk veroorzaakt doordat de service- en onderhoudscontract in overleg met de leverancier niet in rekening is gebracht.	-33	-13
Voor het overgangsrecht FLO zijn egaliseringsreserves ingesteld, die dienen ter verrekening van resultaten met de betreffende gemeenten. De uitgaven voor FLO waren in 2019 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.	375	1.191
De bezuinigingsoperatie is nog niet volledig gerealiseerd. Voor het niet te realiseren deel wordt gezocht naar alternatieve besparingen.	69	
VRT is eigenrisicodragers waardoor de kosten met betrekking tot ziekte, verzuim etc. ten laste van de VRT komt. Dit heeft geleid tot een lastenstijging.	101	
Overige afwijkingen die het resultaat zijn van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.	77	25
Totaal	2.569	3.141

Programma GHOR

Overzicht baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	948	952	4
Lasten	1.465	1.429	-36
Totaal	-517	-477	40

Analyse afwijkingen

Toelichting (x € 1.000,-)	Lasten	Baten
Nadeel op salarissen is vooral toe te schrijven aan extra inzet van menskracht in verband met ziekte en zwangerschap. Hier tegenover staan inkomsten met betrekking tot zwangerschapsverlofuitkering en is er sprake van een schade-uitkering waar geen kosten tegenover staan (derving loonkosten).	16	37
De jaarlijkse licentiekosten van LCMS-GZ wordt volledig in rekening gebracht bij de GHOR en vervolgens weer doorbelast naar de partners (gebruikers).	33	41
In 2019 zijn de incidentele middelen niet aangesproken.	-76	-76
Overige afwijkingen die het resultaat zijn van wat kleinere positieve en negatieve verschillen.	-10	2
Totaal	-36	4

Programma Gemeenten

Overzicht baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	447	534	87
Lasten	471	585	114
Totaal	-24	-51	-27

Analyse afwijkingen

Toelichting (x € 1.000,-)	Lasten	Baten
Binnen gemeentelijke processen is één functie ingevuld door een externe. De extra lasten die hiermee gepaard gaan zijn volledig gedekt vanuit de detacheringsinkomsten.	139	110
In 2019 zijn de incidentele middelen niet aangesproken.	-14	-14
De OTO kosten voor bevolkingszorg zijn in 2019 lager uitgevallen. Dit heeft geleid tot een restitutie van de bijdrage van de gemeenten.	-11	-9
Totaal	114	87

9.2 Aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Binnen Veiligheidsregio Twente is er geen sprake van een bedrag voor onvoorzien.

9.3 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Brandweer			
Diverse projecten	682	0	0
Verkoop roerende en onroerende activa	191	0	0
Desintegratiekosten DVO Regio Twente	0	0	0
Transitievergoedingen	0	0	0
Multidisciplinaire onderwerpen			
Diverse projecten	290	0	0
Totaal incidentele baten	1.163	0	0

Incidentele lasten	Realisatie Begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Brandweer			
Diverse projecten	622	0	0
Verkoop roerende en onroerende activa	97	0	0
Desintegratiekosten DVO Regio Twente	107	0	0
Transitievergoedingen	106	0	0
Multidisciplinaire onderwerpen			
Diverse projecten	280	0	0
Totaal incidentele baten	1.212	0	0

Toelichting:

Brandweer

Diverse projecten

In 2019 zijn binnen de programma brandweer verschillende projecten uitgevoerd, die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, subsidies, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om o.a. de volgende projecten:

- Safety Field Lab
- Impuls Omgevingsveiligheid
- Risk Factory
- Uiver

Verkoop roerende en onroerende activa

In 2019 zijn een aantal voertuigen verkocht. Hier tegenover staan de extra afschrijvingslasten i.v.m. het afboeken van de restant boekwaarde van de verkochte voertuigen en de kosten die worden gemaakt voor het aanmelden van het voertuig voor verkoop (veiling).

Desintegratiekosten DVO Regio Twente

In 2019 is besloten om de dienstverleningsovereenkomst met Regio Twente volledig af te bouwen. Als gevolg hiervan zijn de personeels- en salarisadministrateurs en de P&O adviseurs per 1 juli overgenomen door VRT. Het laatste deel van de overeenkomst is per 1 januari 2020 met overname van de financiële administratie afgerond. Met Regio Twente zijn nadere afspraken gemaakt over de afrekening van desintegratiekosten.

Transitievergoedingen

In 2019 is ter mobilisatie van personeel met 3 medewerkers transitievergoeding overeengekomen. Een deel van deze vergoeding zal uitbetaald worden in 2020. Aangezien de overeenkomsten in 2019 zijn getekend zijn deze incidentele kosten als last genomen in 2019.

Multidisciplinaire onderwerpen

Diverse projecten

In 2019 zijn binnen het programma multidisciplinaire onderwerpen verschillende projecten uitgevoerd, die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, subsidies, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om o.a. de volgende projecten:

- Project CO24
- Veiligheidsstrategie
- Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk Oost Nederland
- Ondernijning
- Next Level

9.4 Structurele toevoegingen en onttrekking aan de reserves

Binnen Veiligheidsregio Twente is er geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

9.5 Wet Normering Topinkomsten (WNT)

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) (semi) publieke sector is per 1 januari 2013 van kracht en stelt maxima aan de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevenden in de (semi) publieke sector. De WNT zegt dat de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevenden niet mag uitstijgen boven een beloningsmaximum. Dit komt voor het boekjaar 2018 neer op een bedrag van € 194.000,- (inclusief belaste onkostenvergoeding en werkgeversbijdrage pensioenpremie). Daarnaast geldt een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000,- dan wel naar rato van voltijdsdienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende functionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

	H.G.W. Meuleman	S.J.M. Wevers
Functiegegevens	Secretaris, hoofd Veiligheidsbureau	Commandant Brandweer Twente
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.813,18	€ 152.825,88
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.755,96	€ 19.581,12
<i>Subtotaal</i>	€ 140.569,14	€ 172.407,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000,00	€ 194.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 140.569,14	€ 172.407,00
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
	H.G.W. Meuleman	S.J.M. Wevers
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.477,86	€ 155.449,47
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.105,60	€ 17.999,40
Subtotaal	€ 141.583,46	€ 173.448,87
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000,00	€ 189.000,00
Totale bezoldiging	€ 141.583,46	€ 173.448,87

1b. Leidinggevende functionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

	S. Dinsbach	
Functiegegevens	Directeur Publieke Gezondheid	
Kalenderjaar	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1-1 t/m 31-12	1-1 T/M 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	12	12
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 273.000	€ 266.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 77.792	€ 75.712
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 31.451	€ 31.076
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 31.451	€ 31.076
(-/-) Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0,00	€ 0
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 31.451	€ 31.076
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700,- of minder

Naam topfunctionaris	Functie
de heer A. Gerritsen	AB Lid
de heer mr. drs. R.G. Welten	AB Lid
mevrouw ir. C.A.M. Kroon	AB Lid
de heer dr. G.O. van Veldhuizen	Voorzitter AB
de heer G.J. Kok	AB Lid
mevrouw A.H. Raven BA	AB Lid
de heer drs. S.W.J.G. Schelberg	AB Lid
mevrouw drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel	AB Lid
de heer J.G.J. Joosten	AB Lid
de heer A.C. Hofland	AB Lid
mevrouw M.A.W. Haverkamp-Wenker	AB Lid
mevrouw drs. A.E.H. van der Kolk	AB Lid
de heer ing. J.H.M. Robben	AB Lid
de heer P.G. Welman	AB Lid
de heer ing. G. van den Hengel MBA	AB Lid
mevrouw D. Tigchelaar	AB Lid
de heer A. Gerritsen	DB lid
de heer dr. G.O. van Veldhuizen	DB lid
de heer drs. S.W.J.G. Schelberg	DB lid
de heer A.C. Hofland	DB lid
de heer P.G. Welman	DB Lid

9.6 EMU saldo

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een bij de euro aangesloten land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Het EMU-tekort wordt bepaald door een gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen. Vanuit het BBV is het verplicht om naast de begroting ook in de jaarrekening het eigen EMU-saldo op te nemen. In 2019 had de Veiligheidsregio Twente een positief EMU saldo. Dit geeft aan dat via reële transacties meer geld is ontvangen dan uitgegeven. Dit schept ruimte om schulden af te lossen, te sparen en de reservepositie te verhogen. Daarmee draagt de VRT positief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

Jaar				2019
EMU-SALDO				1.360
(x € 1.000,-)				
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekingen en leningen	0
			Uitzettingen	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	909
			Liquide middelen	1
		Overlopende activa	517	
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	452
			Overlopende passiva	-385
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				-4

9.7 Investerings

In de investeringsparagraaf van de begroting is een opsomming gemaakt van de investeringen die voor het betreffende begrotingsjaar op de rol staan. Het is een fragment uit de investeringsplanning die begin 2018 is gemaakt en overziet dus een horizon van bijna 2 jaar. In de praktijk wordt de investeringsplanning periodiek (en naar bevind van zake) bijgewerkt. De werkelijke investeringen kunnen in die zin ook afwijken van de oorspronkelijke planning. In een tijdsbestek van c.a. 2 jaar kan immers veel gebeuren.

Onderstaand een overzicht tussen de geplande en werkelijke investeringen in 2019.

Investering	Gepland in € mln.	Werkelijk in € mln.	Opmerking
Gebouwen (w.o. Almelo, Hengelo, Hellendoorn en Glanerbrug)	€ 4,9	€ 1,3	Investerings zijn deels in de tijd opgeschoven vanwege besluitvorming over het definitieve ontwerp (Almelo) en de zoektocht naar een geschikte locatie (Hellendoorn)
Materieel (w.o. tankautospuiter en natuurbrandvoertuigen)	€ 4,1	€ 2,2	Verschil gelegen in de heraanbesteding van tankautospuiter, ingegeven door de financieel ongunstige uitkomst van de oorspronkelijke aanbesteding.
Materialen (w.o. persoonlijke uitrusting en oefenmaterialen)	€ 1,0	€ 1,0	
ICT	€ 0,2	€ 0,6	Investerings door een hogere uitgifte van mobiele apparatuur en een destijds niet voorziene update van het serverpark. De aanvullende uitgaven passen evenwel binnen budgettaire kaders.
Totaal	€ 10,2	€ 5,2	

Overall beeld is dus dat de werkelijke investeringsniveaus wat achterlopen. Dit beeld sluit aan op voorgaande jaren, reden waarom in de jaarrekening op dit punt nog steeds sprake is van een overschot op de begroting. Dat beeld wijzigt echter na levering van de tankautospuiter en oplevering van de kazerne Almelo (per saldo een stijging van kapitaallasten met c.a. 0,7 mln. per jaar).

10 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2018 e.v. van Veiligheidsregio Twente.

Legenda:

Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
- b) past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon worden gesignaleerd;
- c) bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
- d) het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.

Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) past binnen het bestaande beleid maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd;
- b) niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
- c) gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
- d) leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting, aan het algemeen bestuur verantwoord.

Omschrijving (x 1.000,-)	Begroting na administratieve wijziging			Realisatie			Begrotingsafwijking			Waarvan rechtmatige lasten	Waarvan onrechtmatige lasten
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo		
Veiligheidsbureau	2.850	2.552	298	2.564	1.977	587	-286	-575	289	-575	-
Brandweer	6.731	39.114	-32.384	8.262	40.686	-32.424	1.531	1.572	-40	1.572	-
GHOR	948	1.226	-278	949	1.206	-258	1	-19	21	-19	-
Gemeenten	447	471	-24	534	585	-51	87	114	-27	114	-
Totaal lasten en baten	10.976	43.363	-32.388	12.309	44.454	-32.145	1.333	1.091	242	1.091	-
Algemene dekkingsmiddelen											
Gemeentelijke bijdrage	43.281		43.281	43.281		43.281					
Overhead	210	11.103	-10.893	621	10.929	-10.309	411	-174	585	-174	
Heffing VPB			0								
Bedrag onvoorzien			0								
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	43.490	11.103	32.388	43.901	10.929	32.972	411	-174	585	-174	-
Gerealiseerde saldo baten en lasten						827					
Toevoeging/ onttrekking aan reserves				609	1.380	-771					
Subtotaal mutaties reserves				609	1.380	-771					
Gerealiseerde resultaat						56					

Algemeen

Overeenkomstig de bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. Uit de analyse blijkt dat in het algemeen hogere lasten in grote mate worden gecompenseerd door hogere inkomsten, cq. lagere uitgaven op andere posten. In de analyse is de afwijking op overhead meegenomen in de toelichting bij de programma's. De afwijking per programma inclusief overhead is als volgt:

Programma (x € 1.000,-)	Begroting na administratieve wijziging			Realisatie			Begrotingsafwijking			Waarvan rechtmatige lasten
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
Multidisciplinaire onderwerpen	2.851	3.147	-296	2.565	2.622	-57	-286	-526	240	
Brandweer	6.939	49.382	-42.443	10.080	51.950	-41.870	3.141	2.568	573	2.568
GHOR	948	1.465	-518	952	1.429	-477	4	-36	41	
Gemeenten	447	471	-24	534	585	-51	87	114	-27	114
Totaal lasten en baten	11.185	54.466	-43.281	14.131	56.585	-42.454	2.946	2.120	827	2.682

Toelichting

Begrotingsoverschrijding			€ 2.682.000
Rechtmatige begrotingsoverschrijding			€ 2.682.000
Categorie	Onderdeel	Omschrijving	Bedrag
A	Brandweer	• Twente Safety Campus	€ 370.649
	Brandweer	• Impuls Omgevingsveiligheid	€ 322.845
	Brandweer	• Risk Factory	€ 182.343
	Brandweer	• Diverse projecten - Safety Field Lab - Uiver	€ 116.940
	Brandweer	• Verkoop van dienstvoertuigen en brandweermaterialen	€ 97.318
	Brandweer	• Schadeherstel	€ 101.407
	Veiligheidsbureau	• Platform IVZ	€ 67.503
	Veiligheidsbureau	• Diverse projecten - RFPN - Veiligheidsstrategie - Ondernijning - Next Level - CO24	€ 280.465
	Algemeen	• Diverse overige lasten	€ 86.421
A/ B	Algemeen	• Salarissen	€ 1.056.109
C	-		€ -
D	-		€ -
Onrechtmatige begrotingsoverschrijding			€ -
In 2019 is er geen sprake van onrechtmatige begrotingsoverschrijding			

Verantwoording subsidie Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) 2019:

Het programma Impuls Omgevingsveiligheid is door het ministerie van Infrastructuur en Milieu in het leven geroepen om de kwaliteit van de omgevingsveiligheid in de regio beter te borgen. Het subsidieprogramma loopt tot en met 2020. Voor het jaar 2019 is op voorschotbasis een subsidie van € 392.017,- Toegekend. De subsidie is aangevraagd mede namens VR IJsselland, VR Gelderland Midden, VR Noord- en Oost Gelderland en VR Gelderland Zuid.

Werkelijke (subsidiabele) lasten die verband houden met de uitvoering van het programma IOV 2019 zijn berekend op € 392.017,-. De subsidie en de (subsidiabele) lasten zijn als volgt verdeeld:

Gelderland Zuid	: € 67.898,-
Noord- en Oost Gelderland	: € 113.809,-
Gelderland Midden	: € 81.631,-
VR IJsselland	: € 59.506,-
Veiligheidsregio Twente	: € 69.172,-
Totaal	: € 392.017,-

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht taakvelden

Taakveld (x € 1.000,-)	Begroting voor wijziging		Begroting na administratieve wijziging		Realisatie		Multidisciplinaire onderwerpen		Brandweer		GHOR		Gemeenten	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 - Bestuur	24		47		51	0	51	0	0	0	0	0	0	0
0.4 - Overhead	11.030	59	11.103	210	10.929	621	645	1	10.062	616	223	3	0	0
0.5 - Treasury	27		27		3	0	0	0	3	0	0	0	0	0
0.8 - Overige baten en lasten	-513		-69		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10 - Mutatie reserves					1.380	609	18	28	1.362	581	0	0	0	0
Totaal 0 - Bestuur en ondersteuning	10.568	59	11.108	210	12.363	1.230	714	29	11.427	1.197	223	3	0	0
1.1 - Crisisbeheersing & Brandweer	41.939	10.524	41.511	10.486	42.505	11.785	1.420	2.039	39.293	8.262	1.206	949	585	534
1.2 - Openbare Orde & Veiligheid	6	6	490	490	506	524	506	524	0	0	0	0	0	0
Totaal 1 - Veiligheid	41.945	10.530	42.001	10.976	43.011	12.309	1.926	2.563	39.293	8.262	1.206	949	585	534
8.3 Wonen & Bouwen	1.358		1.358		1.390	0	0	0	1.390	0	0	0	0	0
Totaal 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.358	0	1.358	0	1.390	0	0	0	1.390	0	0	0	0	0
Totaal	53.870	10.589	54.467	11.186	56.764	13.539	2.640	2.592	52.110	9.459	1.429	952	585	534

Bijlage 2 Aard, reden en oordeel per 31-12-2019 van de reserves

Algemene reserve	
Reden	Deze reserve komt voort uit het "Beleidskader batige rekeningsaldi". Doel is het in stand houden van een financiële buffer om incidenteel onverwachte c.q. onvoorziene uitgaven te dekken.
Oordeel per 31-12-2019	Betreft een algemeen dekkingsmiddel en is daarom per definitie houdbaar. Betreffende reserve is bij de verzelfstandiging overgeheveld. Het plafond van de reserve wordt jaarlijks aangepast o.b.v. van de bepalingen die zijn opgenomen in de nota risicomangement en weerstandsvermogen.

Materieel plan	
Reden	Betreft een reserve die is gevormd na invoering van het materieel plan in 1999, om een budgettair neutrale update van het plan af te dekken. Het plan is geleidelijk geïmplementeerd. De niet bestede gelden na lancering van het plan zijn in de reserve gedoteerd in afwachting van verdere ontwikkelingen in en om het wagenpark van de organisatie. Dit ook na het traject van regionalisering.
Oordeel per 31-12-2019	<p>Betreffende reserve is gevormd in een periode waarin de brandweer nog niet was geregionaliseerd. Het materieel plan is bedoeld als dekkingsbron van eenmalige aanpassingen in het wagenpark. Hierbij gaat het om zowel om aanpassingen die in structurele zin meer efficiency beogen als om aanpassingen die zich richten op modernisering van het wagenpark.</p> <p>Bij het spoor efficiency kan worden gedacht aan extra afschrijvingslasten, die het gevolg zijn van harmonisatie van onderdelen van het wagenpark. Voor de komende periode wordt met het oog op een grootschalige heraanbesteding van de tankautospuiten extra uitgaven verwacht in de harmonisatie van de bepakking van de voertuigen. (straalpijpen, kettingszagen, EHBO-koffers etc.)</p> <p>In 2019 is de reserve aangewend om de kapitaallasten volgend uit een pilot van introductie van elektrische voertuigen te dekken.</p>

Onderhoudskosten Meldkamer	
Reden	Het opvangen van extra (technische) onderhoudslasten binnen meldkamerdomein (C2000).
Oordeel per 31-12-2019	Het beheer van de meldkamer valt per 2020 onder de verantwoordelijkheid van de Landelijke Meldkamer Samenwerking. Deze reserve kan hierdoor vrijvallen per 31-12-2019.

Egalisatie FLO	
Reden	<p>Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2e loopbaan ingevoerd. Brandweerfunctionarissen in een bezwarende functie treden niet meer vervroegd uit, maar stromen na uiterlijk 20 jaar door naar een niet-bezwarende functie. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen, is FLO-overgangsrecht afgesproken. Aan dit recht zitten langjarige financiële consequenties vast.</p> <p>Het overgangsrecht FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) treft een viertal gemeenten: Almelo, Hengelo, Enschede en Borne. Deze gemeenten hebben hiervoor afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is per gemeente een egalisatiereserve ingesteld.</p> <p>De bilaterale financiële afspraken worden periodiek geëvalueerd. In verband met de nog niet volledig uitgekristalliseerde wijzigingen in het overgangsrecht is de evaluatie voorlopig opgeschort.</p>
Oordeel per 31-12-2019	<p>Aanhouden van deze middelen is noodzakelijk, gezien de langjarige afspraken die hierover zijn gemaakt.</p> <p>Egalisatiereserves Enschede en Borne zijn, volgens de regelgeving BBV, in mindering gebracht op de algemene reserve. Deze reserve worden in de financiële administratie echter wel separaat verantwoord. Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf toelichting op de balans.</p>

Bedrijfsvoering Troned/ TSC	
Reden	<p>In juni 2014 heeft het algemeen bestuur besloten tot instelling van deze reserve. Het oefencentrum Troned vormt onderdeel van de Twente Safety Campus (TSC). Dit centrum wordt buiten de gemeentelijke bijdrage om gefinancierd. Het oefencentrum is gehouden aan het uitgangspunt van een kostendekkende exploitatie. In boekjaar 2013 is de locatie meer dan kostendekkend geëxploiteerd.</p> <p>Voor de exploitatie van Troned (TSC) wordt gepleit voor een gesloten circuit van financiering. Dit sluit namelijk aan op het idee om TSC te beschouwen als een afzonderlijke entiteit binnen de organisatie. Daarmee is voor de safety campus een vertrekpunt gemarkeerd en dat geeft duidelijkheid richting toekomst (in welke constellatie TSC ook wordt voortgezet).</p> <p>Deze reserve is gevormd vanuit het exploitatieoverschot van 2013. Dit resultaat is dus bereikt met middelen die niet van Twentse gemeenten afkomstig zijn.</p>
Oordeel per 31-12-2019	TSC heeft het jaar 2019 afgesloten met een negatief saldo. Dit saldo is onttrokken aan de reserve. Vanwege het taakstellende uitgangspunt van een eigenstandige bekostiging is voortzetting van de reserve nodig.

Innovatie	
Reden	Het wettelijke takenpakket van veiligheidsregio's is voortdurend aan veranderingen onderhevig. Voor een deel hangt dit samen met landelijke initiatieven (ministerie J&V, Instituut Fysieke Veiligheid). Voor een deel zijn de veranderingen het gevolg van technologische of maatschappelijke ontwikkelingen. Veiligheidsregio Twente neemt vanwege haar zorg voor een goede uitoefening van haar wettelijke taak deel aan projecten die zich richten op nieuwe werkwijzen of nieuwe toepassingen van de crisisorganisatie. Dit heeft vorm gekregen in het programma TS&S en krijgt nu verder inhoud binnen opvolgende activiteiten van dat programma.
Oordeel per 31-12-2019	Conform het besluit van AB op 10-10-2016 zal de reserve de komende jaren ingezet worden om kennis en kunde beschikbaar te stellen voor innovatie binnen het veiligheidsdomein.

Veiligheidshuis Twente	
Reden	Veiligheidshuis Twente is sinds 2018 ondergebracht bij Veiligheidsregio Twente. Conform het besluit AB op 01-07-2019 is de overgedragen reserve opnieuw ingesteld. De reserve is bedoeld om toekomstige tekorten in de exploitatie van VHT op te vangen.
Oordeel per 31-12-2019	VHT heeft het jaar 2019 afgesloten met een positief saldo. Dit saldo is toegevoegd aan de reserve. Gezien de reden van de reserve is voortzetting van de reserve nodig.

Bijlage 3 Single Information Single Audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020

JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	Besteding (jaar T)
		Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3	
		Veiligheidsregio's	
			Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01
			€ 6.504.522

Overige

Jaarbericht Veiligheidsregio Twente

Jaarbericht Veiligheidsregio Twente Feiten en cijfers 2019

Veiligheidsregio Twente werkt samen met partners en inwoners aan een veilig Twente

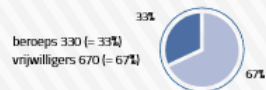
Inwoners Bedrijfsleven
Ambulance Oost Veiligheidshuis Twente
IVZ-platform **Partners** Ministeries
[Kern: politie, brandweer, gemeenten, meldkamer & GHOR]
Provincie Ziekenhuizen Oost5 Defensie
Duitsland Onderwijs Space53

Strategische thema's

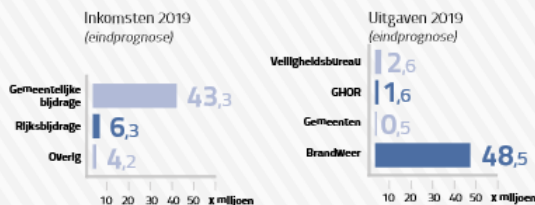
- Resultaatgerichte crisisorganisatie
- Innovatie
- Informatiemanagement
- Samenwerken
- Anticiperen op ontwikkelingen

Personeel

1.000 mensen

Financieel

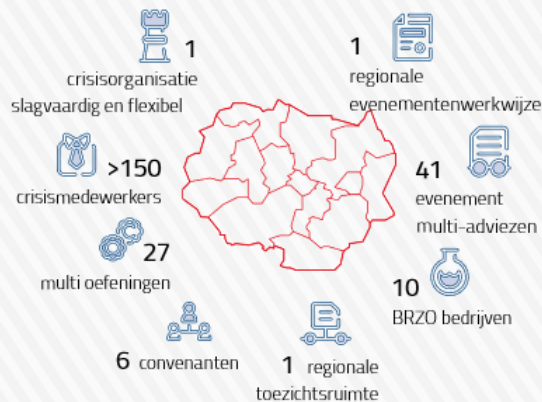

Wat wij doen

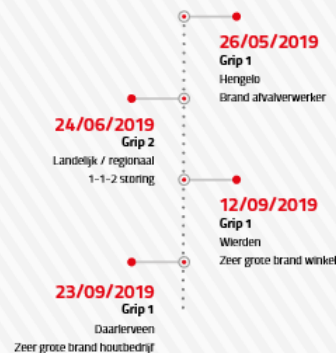

14 gemeenten

ca. 627.000 inwoners

Incidenten 2019

Meldkamer Twente

Totaal aangenomen 112 gesprekken

	2019	2018	2017
Brandweer	3210	4200	3226
Ambulance	18985	18453	18065
Politie	25948	28127	26183
Hulpdiensten	48143	50780	48104

Bereikt in 2019

- 1e regionale kennissessie evenementenveiligheid voor toezichhouders
- Table top oefeningen evenementenorganisatoren
- Zelfredzaamheid - oefenen met inwoners
- Oefening volledige kolommen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie
- Thema multi-oefenen: energietransitie

Belangrijk in 2020

- Nieuwe crisistypen, o.a. cyber en energietransitie
- Dynamisch risicoprofiel
- Leren van oefeningen als organisatie en individu
- Bestendigen crisisorganisatie
- Oefenen met inwoners / zelfredzaamheid
- Vakbekwaamheid
- Informatiegestuurd werken
- Nieuw beleidsplan
- Multi planvorming nog beter integreren en ontsluiten

Bevolkingszorg

- Ruim 20 inzetten bij incidenten
- Flexibele opschaling
- Team gemeentelijke medewerkers 2 piketfuncties en ca. 100 personen in vrije opkomst-functies
- Ambtenaren Openbare Veiligheid van 14 gemeenten 1 dag per week binnen VRT werkzaam

Crisiscommunicatie

- 10 x inzet tijdens incidenten
- Flexibele opschaling
- Team 2 piketfuncties en ca. 45 personen in vrije opkomst-functies
- In 2019 diverse inzetten mediamonitoring regiobreed
- Focus op inbedding 'cirkel van getroffen' en 'nafase'

De blik op 2019

Wiej bint der altied

Brandweer Twente staat 24 uur per dag, 7 dagen per week en 365 dagen per jaar klaar met:

1.000 mensen

- ▶ Ca. 330 beroepsmedewerkers
- ▶ Ca. 670 brandweervrijwilligers

Er wordt gewerkt vanuit
29 kazernes

Het verzorgingsgebied telt
14 gemeenten

met ruim
627.000 inwoners

"De brandweer doet meer dan branden blussen. Ook aan de voorkant van het vlammetje staan wij voor je klaar om mee te denken en je te adviseren over brandveiligheid in jouw huis, bedrijf of omgeving."

De getal'n op de riej

	2019	2018
Automatische brandmeldingen	900	757
Branden	1.467	1.468
Ongevallen (bijv. verkeer en gaslekkege)	375	391
Dienstverlening (o.a. liftopsluitingen en dieren)	766	896
Leefmilieu (o.a. storm- en wateroverlast)	585	938
Totaal	4.093	4.452

In 2019 waren er 4 GRIP situaties, 6 zeer grote branden en 16 grote branden. Het duikteam is in totaal 24 keer gealarmeerd, drone Argus 13 keer en Handcrew Overijssel niet.

In vuur en vlam veur Noaberschap

817

voorkichtingsactiviteiten voor Twentse inwoners. 40.366 mensen bereikt.

2.062

adviezen aan het bevoegd gezag waaronder gemeenten.

1.975

controles op brandveiligheid.

Wiej leart van mekaar

59 brandonderzoeken uitgevoerd.

Meest voorkomende oorzaak woningbrand >>>

De blik veuroet

- Onze bijna 700 vrijwilligers zijn een onmisbare schakel in het repressieve brandweerwerk. Omdat de huidige rechtspositie in strijd is met de Europese regelgeving is dit een belangrijk thema waar we mee aan de slag moeten. Uitgangspunt is dat vrijwilligheid behouden blijft.
- Zorg dragen voor blijvende paraatheid vanuit onze 29 kazernes.
- Verschillende ver- en nieuwbouwprojecten van brandweerkazernes.

"Allenig bi'w niks"

01 Schoorsteenbrand

02 Keukenbrand

Jaarbericht GHOR Twente

Feiten en cijfers 2019

GHOR Twente is de verbinder tussen zorg en veiligheid in de regio Twente

Wat we doen

- 1 Informatiemanagement
- 2 Verbinden tussen zorgpartners, veiligheidsdomein en openbaar bestuur
- 3 Evenementenadvisering (geneeskundig)
- 4 Opleiden, Trainen, Oefenen
- 5 Coordinatie geneeskundige hulpverlening bij crises
- 6 Beleidsmatige en inhoudelijke advisering
- 7 Risicobeheersing
- 8 Plannen en procedures maken en doorontwikkelen

Doorontwikkeling informatiemanagement

- Actueel geneeskundig beeld in LCMS-gz
- Snellere informatie deling binnen crisisorganisatie
- Informatiedeling bij voorbeeld bij grote evenementen en uitbraak ziekte
- Business Intelligence Oost5
- Monitoring capaciteit in de zorg tijdens griep en zomerperiode
- Ontwikkelingen attentiefunctie LCMS
- LiveOP

41 Adviezen multi evenementen

145 Repressieve inzetten OvD-G

14 Systeem oefeningen

5 Nieuw opgeleide repressieve GHOR functionarissen

4 OTO dagen repressieve GHOR functionarissen

5 Repressieve inzetten GHOR

10 OvD-G vormen samen 1 FTE

Strategische thema's

- ↳ Innovatie
- ↳ Informatie management
- ↳ Anticiperen op ontwikkelingen in de samenleving
- ↳ Resultaatgerichte crisisorganisatie
- ↳ Samenwerken

Kijk voor meer informatie op www.ghortwente.nl

GHOR Twente is onderdeel van Veiligheidsregio Twente

2019

- 1 Harmonisatie alarmering GHOR Oost 5 Ten behoeve van LMS
- 2 Vaker inzet OvD-G Bij o.a. evenementenproces
- 3 Doorontwikkeling Raamwerk Regionaal Beheersplan Zorgcontinuïteit
- 4 Nieuwe werkwijze slachtofferbeeld
- 5 O-meting crisisorganisatie GHOR
- 6 Oost4 visitatiemethodiek ontwikkeld
- 7 Doorontwikkeling geneeskundige briefing evenementen
- 8 Ontwikkelgesprekken AC-gz en HIN-gz

2020

- 1 Implementatie Veldnorm evenementenzorg / nieuw adviesformat
- 2 Ontwikkelen operationeel beeld GHOR Twente Aansluiting multi, informatiegestuurd werken
- 3 Analyseren van kwetsbare doelgroepen
- 4 Bovenregionale thema- en netwerkbijeenkomsten SIS, crisiscommunicatie en nescenerisch werken
- 5 Vernieuwde GHOR4all website
- 6 Visitatie Oost4
- 7 Table Top terrorisme Met nadruk op PsychoSociale Hulpverlening (PSH)
- 8 Nieuwe CoPI-bak training zorginstellingen
- 9 Afronding O-meting crisisorganisatie
- 10 Inzet DISC-discovery profiel bij repressieve GHOR
- 11 Vervolg harmonisatie alarmering GHOR Oost5 Ten behoeve van LMS (PICA)

Jaarbericht Platform Integrale Veiligheidszorg

PLATFORM IVZ
SAMEN STERK VOOR EEN VEILIG TWENTE

BINNEN HET PLATFORM INTEGRALE VEILIGHEIDSZORG (IVZ) WORDT OP REGIONAAL NIVEAU STRUCTUREEL EN INTEGRAAL SAMENGEWERKT OP DIVERSE THEMA'S TEN BEHOEVE VAN HET VERGROTEN VAN VEILIGHEID VOOR INWONERS VAN TWENTE.

PLATFORM IVZ DRAAGT BIJ AAN

- Vergroten veiligheid in Twente
- Voorkomen verplaatsingseffecten
- Bundelen en delen expertise
- Afstemmen met (boven)regionaal georganiseerde partners
- Gezamenlijk anticiperen op veiligheidsontwikkelingen
- Gezamenlijk verwerven van subsidies
- Innovatie in aanpak en sneller leren
- Frustreren criminelen
- Vergroten bewustwording signalen ondermijning

PRIORITEITEN PLATFORM IVZ

ONDERMIJNING

Hennep
Zorgfraude
OMG's
Witwassen
Weerbaarheid
Mensenhandel

ZORG EN VEILIGHEID

Wet Verplichte GGZ
Triagetafel (E33meldingen)

IMPLEMENTEREN DASHBOARD VEILIGHEID

Verzorgingsgebied telt **14 GEMEENTEN** met ruim **627.000 INWONERS**

OPGEROLDE HENNEPKWEKERIJEN*

2018	> 200	2019	> 170
------	-------	------	-------

MELDINGEN PERSONEN MET VERWARD GEDRAG*

2018	> 2.328	2019	> 2.994
------	---------	------	---------

WONINGINBRAKEN*

2018	> 1.078	2019	> 939
------	---------	------	-------

*Pelldatum 1 december 2019

JAARBERICHT 2019/2020

CIJFERS 2019*

HENNEP

Dit jaar circa **170** hennepkwekerijen geruimd
Beslag gelegd op **€ 3,5 MILJOEN** vermogen (afpakresultaat)
245 verdachten hennepteelt behandeld

OVERLAST PERSONEN MET VERWARD GEDRAG

2.994 meldingen overlast door personen met verward gedrag

WONINGINBRAKEN

939 woninginbraken
675 preventie-adviezen verstrekt
Ruim **315** opkopers aangesloten op het Digitale Opkopers Register

*Pelldatum 1 december 2019

FOCUS 2020

- Intensievere integrale aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit door één overheid
- Informatiegestuurd werken
- Digitale criminaliteit en cybercrime
- Jeugd en criminaliteit - vroegsignalering
- Bestuurlijke bevoegdheden

TWENTE SAFETY CAMPUS Highlights 2019

Twente Safety Campus

Dé ontmoetingsplek waar veiligheid denken, doen en beleven samenkomt en continu met elkaar in verbinding staat.

Safety Field Lab

Veiligheidstesten, experimenten en innoveren

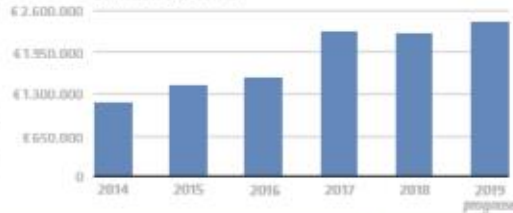
Aantal testen:

Er wordt gewerkt aan veiligheid samen met:

- Overheid (o.a. hulpdiensten, gemeenten, Provincie)
- Industrie (meer dan 40 bedrijven)
- Kennisinstellingen (o.a. ROC, Universiteit Twente, Saxion, IFV)

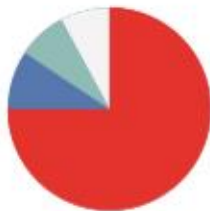
Tussen 2016 - 2019 is de omzet van Troned en SFL tezamen met 53% toegenomen. Troned en SFL hebben een kosten-dekkende exploitatie

Troned Training Factory

Wij trainen vakmensen voor veiligheid

8,1 waardering

Aandeel per hulpverleningsdienst

- Brandweer
- Politie, Dienst Speciale Interventies
- Geneeskundige diensten
- Overig (Defensie, drone teams, veiligheidspartners)

Naast brandweerkorpsen en bedrijfsbrandweren komen er ook (in toenemende mate) andere hulpdiensten trainen zoals politie, defensie, Dienst Speciale Interventies en geneeskundige diensten. Daarnaast is TSC de nationale opleidingsplek voor (branche specifieke) drone opleidingen. Inmiddels zijn reeds verschillende drone-teams van Veiligheidsregio's op TSC opgeleid.

Trend naar groei van afgelopen jaren

Risk Factory Twente

Veiligheid in eigen hand. Het veiligheidseducatiecentrum voor basisschoolleerlingen, jeugd en senioren

9,1 waardering

75% van de bezoekers heeft de intentie om persoonlijke veiligheidsmaatregelen te nemen na het bezoek aan de Risk Factory Twente.

3 Kinderen hebben 3x zoveel kennis als hun leeftijdsgenoten die geen deel hebben genomen aan de Risk Factory Twente.

Innovaties 2019

Automatisch drones

Sensorkapket detecteren gevaarlijke stoffen

Virtual Training (Redsuit)

Mobile Sensing for Safety (MoSeS)

Een paar ontwikkelingen voor 2020

- Troned > meer diversiteit in klantgroepen zoals DSI en ambulancedienst
- Safety Field Lab > Ontwikkeling van state-of-art brandveiligheid testcentrum voor Lithium-lood batterijen i.s.m. DNV GL
- Risk Factory Twente > doornutwikkelen Risk Factory voor middelbaar onderwijs

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (volgt)

Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
AMVB	Algemene Maatregel van Bestuur
ANF	Advanced Nuclear Fuels
ANVS	Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BAZE	Bureau Acute Zorg Euregio
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BERAP	Bestuursrapportage
BDUR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOGO	Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel
BRW	Brandweer
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUCA	Business Case
BVL	Brandveilig Leven
BW	Burgerlijk Wetboek
BZ	Bevolkingszorg
B&T	Beheer & Techniek
BZOO	Bevolkingszorg Op Orde
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBRN	Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
DB	Dagelijks Bestuur
DNV	Det Norske Veritas
DPG	Directeur publieke gezondheid
DSI	Dienst Speciale Interventies
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
HR	Human Resource
EMU	Economische en Monetaire Unie
FG	Functionaris Gegevensbescherming
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsonslag
GEO	Geografische
GGB	Grootschalige Geneeskundige Bijstand
GGD	De gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GL	Germanischer Lloyd
GMS	Geïntegreerd Meldkamer Systeem
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GZ	Gezondheidszorg
HIN	Hoofden Informatie Geneeskundige zorg
ICO	Informatie Coördinatie
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IKB	Individueel Keuzebudget
IOC	Informatie Operationeel Centrum
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
IVZ	Integrale Veiligheidszorg
J&V	Justitie & Veiligheid
KKE	Kernkraftwerk Emsland
KRI	Kenregistratie Incidenten
KRO	Kenregistratie Objecten
KRP	Kenregistratie Personeel
LCMS	Landelijke crisis management systeem
MOOI	Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening
NWB	De Nederlandse Waterschapsbank
OMS	Openbaar Brandmeld Systeem

OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OTO	Opleiden, Training & Oefenen
OVD	Officier van Dienst
OVDG	Officier van Dienst Geneeskundig
PDC	Productendienstencatalogus
PG	Publieke Gezondheid
PO	Privacy Officer
RCC	Regionaal Coördinatiecentrum
RFPN	Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk Oost-Nederland
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
ROC	Regionaal Opleidingencentrum
RTR	Regionale Toezicht Ruimte
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RWS	Rijkswaterstaat
SISA	Single Information Single Audit
S&O	Strategie & Ondersteuning
TGB	Terrorismegevolgbestrijding
TRONED	Trainingscentrum Oost-Nederland
TSC	Twente Safety Campus
TS&S	Twente Safety & Security
VB	Veiligheidsbureau
V&K	Vakbekwaamheid & Kennis
VHT	Veiligheidshuis Twente
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VPB	Vennootschapsbelasting
VR	Veiligheidsregio
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
WVR	Wet Veiligheidsregio's
ZGT	Ziekenhuisgroep Twente